Należytość pocztowa opłacona ryczałtem.

Ч. 24 (562) Неділя, дня 22. червня 1930. Рік XII.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

ОРҐАН НАЦІОНАЛІСТИЧНОЇ ДУМКИ

Адреса Редакції і Адміністр. „УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС“ Перемишль, Побереже 1/I. Конто П. К. О. в Варшаві Nr. 142.807. Передплата в краю виносить 10 зол. річно 5·50 зол., піврічно 3 зол., чвертьрічно Для Чехії на рік — 72 к. ч., 1|2 — 40 к. ч., 1|4 — 20 к. ч. Для Франції — 60 ф. річно, 1|2 — 35 ф., 1|4 — 20 ф. Для Німеччини — 10 мар. річно, 1|2 — 6 мк., 1|4 — 3·50 мк. Для Бельгії — 90 б. ф. річно, 1|2 — 50 б. ф. 1|4 — 30 б. ф. Для Америки 2 1|2 ам. долярів річно.

Рукописів Редакція не звертає, неоплачених писем не приймається.

Ціна примірника 25 сот.

Рахунки платні і заскаржальні в Перемишлі, а замовляючий анонс вже тим самим без застережень годиться на це.

ТАРИФА ОГОЛОШЕННЯ: За текстом за 1 вірш міліметровий одношпальтовий (сторона має пять шпальт анонсових) 0·30 зол., для дрібних промисловців укр. інстит. 0·20 зол. Дрібні оголошення 0·15 зол. за слово, найменше дрібне оголош. 1 зол., для шукаючих праці подані безпосередно до Адміністр. по 0·15 зол. Оголошення в тексті 150%, дорожші, на першій стороні 300%, дорожші.

Редактор приймає щодня від год. 11—1.

МЕРТВІ ВОДИ.

Б. К. В околицях рівника на морях є стрефи мертвих вод. Туди не проходять ніякі водні струї, вітер не ворушить хвиль, ні нерухомого гарячого повітря, в глибині моря не слідно ніякого життя — одним словом ніщо не трівожить мертвої тиші. Кораблі здебільшого минають ці гнилі води...

Коли приглядатися сьогодні нашому політичному життю, то инколи дуже ясно освідомлюється жорстока дійсність, що воно — це такіж спокійні, мертві води. Нових, живих ідей, напрямків, якіб цікавили, трівожили громадянство, будили його активність—немає. Тихого, гнилого плеса офіційної політики не ворушать ніякі пристрасти, — любов і ненависть її чужі. І навіть нема віри, щоб там в середині, в глибині був який рух, змагання, творчість...

„Половину королівства“ тому, хто відповість сьогодні на питання: *що діється* в нашій політиці, *що діє, що творить* вона! Волинські вибори в травні і „Загальні збори економічних, культурних установ“ — це все, що може реєструвати на своїх сторінках преса. І тільки в силу обставин, чимраз більш аґресивна боротьба польських таборів поміж собою заносить на українські води свій відгомін, свою піну, сміття і всяке плавиння.

„Мертві води“ нашої політики зрушила хиба в останніх часах, хоч як це й дивовижно виглядає, поїздка *польського* міністра внутрішних справ Юзефського по тзв. східних воєвідствах. Пан міністер їхав по традиції царських адміністраційних порядків —ґальопом, і „співжиття“ обох спокійних народів не міг добре бачити. Зате у Львові відвідали пана міністра представники Народньої Орґанізації м. Львова п. Березовський і Др. Марітчак зі списком Українців - кандидатів на членів міської Ради у Львові; був у мін. Юзефського і Др. Роман Дашкевич — але про це мовчить і фама і українська офіційна преса. Вкінці п. міністер навіть в день свого уступлення ще вів дальші наради з митр. Шептицьким започатковані в часі поїздки... Цих всіх фактів і багато подібних передаваних з уст до уст, українські політичні круги не коментують ні словом. Знаючи українську „політику“ можна бути певним, що „хтось“ хоче заскочити громадянство „доконаними фактами“, — мовляв воно все їх приймало й буде приймати без спротиву...

Поїздка *польського* міністра, яка стає причиною живого руху *в українській політиці* і товчком до певних політичних посунень, байдуже яких осіб чи ґруп — явище не відокремлене й не чуже в цілій системі й методиці цеїж політики. Не будучи в силі вести своє громадянство власними ідеями, кличами, переводити *свою* програму навіть проти волі громадянства, в страху перед кожним явним кроком за власну шкіру — українські „політики“ хочуть закрити своє безсилля конспіраційними способами, малпованими дотого в польських бебеків і спокійні води національного життя хочуть опановувати чужими кораблями...

Не зрушила і нічого нового політично не виявляє з другої сторони й інша подія, яка абсорбує сьогодні громадську думку — процес Української Військової Орґанізації за замах на „Східні Торги“. Вінже тільки епільоґ і вінже тільки дальший доказ траґедії українських „мертвих вод“. На лаві підсудних засіло 17 юнаків, які хотіли збурити гнилий спокій нашого життя, що давить живі молоді сили і приглушує громадське сумління. Не було в них потрібного вироблення, і сьогодні їх судить польський суд за одне і за друге.

Без можности коментувати слідить наше громадянство хід процесу над членами орґанізації, яка в здоровій суспільности повинна мати тільки ворогів і тільки приятелів. У нас неможливі ні ці ні ті. Атмосфера „гнилих вод“ не дозволяє осудити молодого, живого відруху, свіжої струї, що хотіла влятися в них, ні бути щирим приятелем руху, що його постійно само громадське життя вбиває своєю непорушністю і мертвотою...

Кажуть, що божевілля береться моряків, коли вони мусять проплиавати стрефою мертвих вод. Гнила тишина вбиває їх активність, нівечить їх зусилля вирватися зі заворожених околиць на живі бурхливі води...

І справді головою хочеться бити до стіни, або вовком вити з роспачі, коли дивитися на наш потрощений корабель, що без керми й без вітрил застряг й ледви ворушиться на гнилих водах і на керманичів, що тікають з нього на чужі кораблі. І чи треба дивуватися тоді, що загал громадянства апатичний, бездіяльний і безкритичний, що він наслухує постійно леда-яких воєнних вісток, що жде пасивно якоїсь бурі, приходу могутньої посторонньої сили, якаб зрушила оце мертве плесо, вогнем і кровю залила його, щоб змінила існуючий стан „аби на інший“. Чи треба дивуватися, що примусити такий загал до систематичних, послідовних зусиль — повести наш корабель на широкі світові моря — майже безвиглядне надлюдське завдання.

Та якби там не було — це завдання перед нами. І виконаємо його сьогодні чи завтра ми. Готовитися постійно до цього мусять молоді — нові моряки, нова зміна, памятаючи що для цього треба величезних моральних і фізичних сил. Бо лекше проплисти отверті хоч і бурхливі води вольного, широкого моря, чим витревати, не зломитися й проплисти „мертві води“. А виробляти ці сили — збільшувати свій моральний і фізичний гарт, своє знання і свою виробленість треба кожного дня і найперше в себе самих!

Комунізм та націоналізм.

Після тимчасової невдачі нашої збройної боротьби за власну незалежну державність, український національно визвольний рух, як і треба було сподіватись, переживав певний час досить глибоку та тяжку крізу. Більшовики-комуністи дуже зручно використали цей факт і всіми можливими способами намагалися розкласти та знищити нашу національну силу, як на українських землях, так і на еміґрації.

На жаль частина українських громадян, стверджуючи, що більшовицьке панування на Сході Европи затрималося на довший час, а також, що більшовицький рух почав був ширитися по всіх країнах світу, втратила віру та надію в можливість визволення української нації власними силами. Тому саме деякі ґрупи українського громадянства й почали підпадати більшовицьким впливам у переконанню, що доля української нації щільно повязана з будуччиною комунізму.

Інша знову частина українських патріотів, втративши віру у власні сили нації, вже роками спекулює на міжнародні події, сподіваючись, що будуччина нашої нації залежить від сучасної Польщі, або від майбутньої третої, небольшевицької Росії. Характерно, що коштом переважно двох останніх ґруп і поширився так званий, український більшовизм та радянофільство. На нашу думку явище це природнє, бо коли людина тратить віру у власні сили, то вона починає шукати собі спільників, або як то кажуть, орієнтуватись на чужі сили — сьогодня на одні, а завтра на другі, в залежности від зміни подій та обставин.

Тимчасом біжучого року минуло вже перше десятиліття, як певні українські кола без будьяких позитивних наслідків покладають свої надії на Варшаву, або Москву. Зовсім невиключено, що промине ще одно десятиліття так само, наколи українська нація житиме ілюзіями та вигадками, або покладатиметься на те, що якась чужоземна сила визволить її з кайданів тяжкого поневолення. Адже наша сумна минувшина виразно свідчить, що українська нація вже цілими століттями перебувала в неволі саме тому, що провідні верстви або зовсім зраджували нашу націю, або недбали про орґанізацію власних сил для збройної боротьби за визволення.

На щастя не всі українські ґрупи стали на цей небезпечний шлях орієнтацій. Тому саме вороги української державности поборюють безоглядно той національно-революційний рух, який протягом останніх років почав ширитися на українських землях. Це зовсім не є припадок, що більшовики - комуністи скерували якраз нині терор проти українського визвольного руху взагалі, а зокрема заборонили існування української автокефальної церкви та виточили процес проти визначних українських діячів. Ні, сталося так тому, що московський комунізм вже втратив свій колишній вплив в народніх масах і не є в стані ідейно змагатися з українським націоналізмом. Що правда комунізм взагалі нині переживає глибоку крізу і поволі вироджується. Але на совітській Україні саме український націоналізм загрожує йому неминучим банкроцтвом та занепадом. Отже недиво, що московсько жидівські комуністи так побоюються поширення того українського революційного націоналізму, який наче примара лякає їх днем і ніччю вибухом національної революції.

І от поволі, але зі суворою життєвою конечністю витворюються на совітській Україні два фронти: московсько - жидівсько-комуністичний і український національно-революційний. Булоб помилкою твердити, що вони вже й нині рівносильні та, що вони мають однакові резерви. Ні, вороги української державности ще мають перевагу — за те час збільшає наші сили і навпаки—нищить та розкладає ворожі. Розрахунки та надії Москви, яка шляхом терору думає спинити український національно - революційний рух, таксамо хибні, як і колишні змагання царського режіму таким саме способом знищити революційний рух проти царату. Звичайно слушний час для вибуху національної революції ще не прийшов. Ми не знаємо коли та в яких саме обставинах вона роспічнеться, але якраз тому повинні всі українські патріоти готовитися до того слушного часу, щоб не трапилось якихось несподіванок.

Уважаємо конечним підкреслити, що нині також на Західніх Українських Землях вже помічається наступ українського націоналізму проти комунізму та радянофільства. Характерно, що більшовицький рух тут вже роками поширюється власно без будь якої серіозної протиакції з боку українських партій. Таксамо було в Італії, поки боротьби проти большевизму не взяли в свої руки італійські фашисти. Ми гадаємо, що український націоналізм ще скаже своє рішуче слово у боротьбі проти московського комунізму та його прихвостнів також і на Західніх Землях.

Дуже відрадним фактом є й той рух та акція проти більшовизму, що відбувається тепер по ріжних центрах української еміґрації в Европі та Америці. Протягом останніх років більшовики, використовуючи обставини та загальну депресію, таки чимало наробили законоту в рядах нашої еміґрації. Прийшов час, що шляхом рішучих виступів проти московських аґентів ми добилися принаймні ідейної перемоги українського націоналізму над московсько-жидівським комунізмом.

Бо не треба забувати, що українські робітники та селяне, спантеличені большевицькою демаґоґією, брехнею та обіцянками, самі проганяють московських аґентів, наколи належним способом вияснити їм ті злидні та рабство, в яких знаходяться українські народні маси під московсько-жидівським пануванням на совітській Україні. Разом з тим необхідно памятати, що наш успіх у боротьбі проти орієнтацій на більшовицьку Москву є передумовою перемоги також над орієнтаціями на інші чужоземні чинники. І справді наколи кожний Українець переконається, що наша нація лише власними силами зможе вибороти собі кращу будуччину, то всі нинішні центри чи партії примушені будуть або стати на наш шлях визвольної боротьби, або опиняться у становищі ґенералів без армії.

Звичайно нашу боротьбу проти московського більшовизму та прихильників інших орієнтацій ми маємо провадити не лише з відповідною рішучістю та завзяттям, а також з належною упертістю, безнастанно та систематично. Себто український націоналізм, рахуючись з суворою дійсністю, не повинен панькатися з ворогами української державности, памятаючи, що підчас боротьби перемагає той, хто найкраще та найзручніще використовує обставини та безоглядно нищить ворожу силу.

Наші вороги вже давно засвоїли цю засаду та уживають їх проти нас, не рахуючись з прінципами моралі чи права. Отже крайня пора й нам стати на цей шлях боротьби, бо ворог шанує лише силу, відвагу та завзяття. — *Б. Дніпрянський.*

Спільними силами.

В останих днях рознеслася по Перемишлі вістка, що горячі, задушевні бажання місцевого громадянства малиби в коротці сповнитися. На Засяні малаб у найблищому вже часі розпочатися будова, ще перед десятками літ запровктованої греко - католицької церкви. Про потребу сеї релігійно національної твердині на перемиській землі вже нераз писалося на сторінках нашого часопису і нема мабуть нікого з Українців, що не зрадівби вісткою про її будову.

Після засягнення інформацій у оо. Василіян, що мають найбільш безпосереднє відношення до справи будови церкви на Засаню, довідуємося, що від первісного пляну будови величавої церкви з міліоновими коштами, — відступлено, між іншими з огляду на жахливу економічну скруту нашого населення, на якого матеріяльній піддержці та жертвах мало опиратись головним чином здійснення пляну сеї велитенської будови. Цілих нових десятиліть треба булоб — як казали оо. Василіяне — на викінчення первісно проєктованої церкви. А тут під ногами горить. Заки сонце зійде, роса очі виїсть!

Тому вирішено приступити негайно до будови церкви, менших однак ніж первісно задуманих розмірів. І добре зробили оо. Василіяне, що приступили *на разі* до будови скромної церкви, яка змоглаб краще сповняти свою релігійно-освітню місію, ніж дотеперішна малесенька капличка.

Жертвенність нашого громадянства на будову скромної церкви на Засяню буде мірилом, коли і в яких розмірах можна буде приступити до будови величавої нашої святині за Сяном.

Пригадуємо, що збіркою жертв на будову церкви займається Ігуменат оо. Василіян на Засяню (Перемишль).

З цим числом висилаємо чеки Укр. Т-ва Допомоги Інвалідам у Львові і просимо слати пожертви на ту ціль.

Sygn. III. 1|Pr. 25|30|2. Wyciąg z Dziennika ogólnego posiedzenia Sądu okręgowego w Przemyślu z dnia 5. czerwca 1930 r. Nr. 80. W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej. Sąd okręgowy w Przemyślu jako Trybunał dla spraw prasowych, na posiedzeniu niejawnem dnia 5. czerwca 1930 po wysłuchaniu Prokuratora okręgowego, na mocy §§ 489 i 493 ust. p. k. z r. 873 orzekł: I. że cała treść artykułu umieszczonego w Nr. 22 wychodzącego w Przemyślu czasopisma perjodycznego „Ukraińskij Hołos“ a to: pod tyt „Na pochyłenyj płoszczi“ w ustępie pierwszym od słowa: „cały świat“ do konca zdania w ustępie 2-gim od słowa „Tymczasem“ do słowa „płoszcza“ w ustępie 5-tym napis i w końcowym ustępie od słów „Dlatoho też“ do końca ustępu, zawiera w sobie znamiona występku z §. 308 u. k. II. Konfiskatę powyższego numeru czasopisma „Ukraiński Hołos“ jako usprawiedliwioną zatwierdza się, III. że dalsze rozpowszechnianie wyż rzeczonych artykułów jest wzbronione. Zarazem poleca się Redakcji czasopisma „Ukraińskij Hołos“ by po myśli § 20 ust. pras. z dn. 17 XII. 1862 Nr 6 Dz. ust. państw. austr. z r. 1863 treść tego orzeczenia—bez powodów — na pierwszej stronie najbliższego numeru swego czasopisma bezpłatnie umieściła. — Terlikowski wł. r. — Za zgodność: Bieńko.

„Лисиці брешуть, на щити червоні“...

(З чужої преси).

З приводу недавніх стрілів в Ужгороді болів „*Слово Польське*“, що сусідка Польщі Чехословаччина починає мати *труднощі з українським націоналізмом*, та тішиться, мовляв впливи українських еміґрантів скінчилися на Закарпатській Україні безповоротно. Всеж-таки й там є щось, що не дає спати не тільки Чехам, але й услужним Полякам і „Сл. Польске“ пригадує:

„Не так давно, бо з початком квітня ц. р. принесли деякі пражські часописи таку вістку: „В Кошицях арештовано 6 Українців студентів. Вони зізнали, що вже від кількох літ у східній частині республіки, головно на Підкарпатській Русі провадиться пропаґанда з метою створення Великої України з границями аж по Кошиці“. Отже не тільки готується замах на трактат та його постанову, що Підкарпатська Русь має бути в державнім звязку Чехословаччини, але також провадиться робота проти Словаччини, бо українські націоналісти витягають руки по її східні окраїни“.

Так нацьковуючи проти українського руху навіть Словаків, виводить „Сл. П.“ „льоґічний висновок“:

„Польща й Чехословаччина загрожені „вивротовою“ пропаґандою, що йде з цього самого жерела. А дальші висновки залежать від *щирости в цій справі пражського уряду*“

і щоб апеляція до *щирости* (читай як розумієш!) була конкретніщою вказує на „аґітацію українську зі Львова“ й західно-укр. пресу, поширену на Закарпатті...

Такою апеляцією до щирости влади кінчиться кожна замітка в польській пресі і про українські справи тут. Про крик польської санаційної, ендецької та брукової преси з приводу останнього процесу вже й не згадувати. Вистарчить, щоб „Український Голос“ надрукував ревеляції про непорозуміння серед уенерівської еміґрації, а ендецька „*Ґазета Варшавска*“ зарепетує „*Що це значить*“? як можна містити такі інформації

„в часописові друкованому на польській території в Перемишлі, під оком польської влади“

і знову робить висновок, що коли ці інформації

„є видумані, тоді мусить наступити відповідна реакція зі сторони влади і пресових орґанів уряду“.

„Відповідної реакції“ домагається не тільки чехословацький і польський санаційно-ендецький бльок, але й їхній третій *московський комбатант*, через свої експозитури *„українські“ радянофільські орґани у Львові*. І тоді його фразу про „союз польського й українського фашизмів“ замінює життя на нічим неприкритий, дійсний протиукраїнський фронт польського фашизму й московського большевизму.

Зате що націоналісти притягають до себе не тільки студентів, інтеліґенцію, але селян і робітників львівський *радянський двотижневик „Сяйво“*, стверджуючи з болем, що

„дійсно є такі робітники і селяни“ і що є загроза „відтягнення мас від правдивої боротьби за соціяльне і національне визволення і зловлення їх в тенети націоналізму“

називає „Український Голос“ „фашистівською ґазетою, що стоїть на ідеольоґічних позиціях УВО“ і починає *скажену кампанію проти націоналістів* і разом з польською бруковою пресою, нацьковує „Сяйво“ на український націоналізм поліцію. Їхній „марксівський“ голосок чудово зливається в один тон з домаганням пресової польської вулиці „распни“!...

Зновуж львівська „Сила“ редаґована пп. Козланюком і Сказинським скаженіє, що „Український Голос“ розконспірував радянофільство в укр. Технічному Товаристві та виявив дійсні висліди його звязків з радянськими чинниками, і щоби відвернути увагу від дійсного стану річей, розводиться широко про протибольшевицьку акцію, про недавні арешти молоді

„яку безчесні погромники постаралися заплутати в терористичні змови проти радянського консуляту та львівських т. зв. радянофільських установ“

та що „самі „вожди“ геройчно гуляють на волі й повчають галицьку інтеліґенцію на сторінках своєї перемиської сплювачки, навчають її науки, техніки і чемности...“

І далі *прінціпово-марксівська „Сила“ провокаційно* вказує на автора статті в У. Г., „як одного з чолових погромників“ та кричить що він ходить безкарно. А не обмежуючися видко до тутешньої „Polizei“ і наче роблячи викиди її *щирости*, грозить вкінці майбутнім 1. П. У. і стєнкою...

Ці і подібні голоси доказують і будуть доказувати, що проти Українців, проти українського націоналізму існує один фронт, однакові методи й цілі...

Брехали і будуть брехати лисиці коли взялася „Русьполя загородити здовж червоними щитами“...

Самоволя адміністрації

в освітленні польського тижневика,

Варшавський „Tydzień“, що виходить під редакцією Станіслава Тугута, приносить в 20 числі, з 17. травня ц. р. цікаві ілюстрації до практик польської адміністрації на наших землях. Подаємо їх в перекладі, без змін і без коментарів.

„Безпосередне порозуміння з Іваном Дмитренком.

„Пан Юзефський, міністер внутрішних справ сказав на буджетовій сесії сойму, що супроти опозиційного становища українських політиків, уряд буде стреміти безпосередно порозумітись з українським населенням. Від постанови ще далеко до її виконання, а випадки щоденного життя родять поважні сумніви чи взагалі не скінчилося на самих постановах.

„Недавно в Рівному на Шевченківському концерті арештовано за відспівання укр. національного гимну, 192 особи, з чого 32 особи побито в присутности, а навіть на доручення старости, а після того ведено арештованих в кайданах через місто до тюрми.

„В останніх днях нам доносять зі Львова, що до одного зі старших господарів в селі Підберізці, львівського повіту, до Івана Дмитренка загостили одного вчасного ранку: командант поліцийного постерунку з Винник під Львовом з одним поліцаєм і 12-тьома аґентами львівської поліції і зажадали від Дмитренка видачі кулемета, що його він мав нібито заховати, погрожуючи спаленням хати і тюрмою.

„— Як що хтось зробив на мене донос, що я заховав кулемет, то нехай прийде і покаже де я його сховав — відновів Дмитренко.

„Поліція розпочала ревізію. Перешукано все, перекинено сіно та солому, вживаючи до того хатніх рук, шукали чи кулемет не закопаний в городі або саді і у висліді знищено не лише город, але підтято коріння овочевих дерев, руйнуючи сад. Ревізію закінчено о год. 5-ій пополудні, списуючи короткий протокол, що кулемета не найдено.

„Хтож зверне Дмитренкові заподіяну шкоду?

„В часі останих Свят (Великодних) львівська поліція арештувала цілий ряд осіб запідозрених в приналежности до Української Військової Орґанізації. Помимо того, що влада публичної безпеки заповідала ліквідацію цеї орґанізації, вона наглядно на жаль зєднує собі все нових членів. Давніще були це ґімназійні учні і студенти, тепер як виходить з поліцийних комунікатів, є в ній теж робітники та ремісники.

„Ще кілька таких ревізій як у Дмитренка, а найдуться в її радах і селяне.“

Що є, а що не є опортунізмом?

(Лист до Редакції).

Львів, 11|VI 1930 р.

Високоповажаний Пане Редакторе!

В 22. числі з дня 8. VI. с. р. Вашого часопису появилася стаття п. з. „Що є, а що не є — опортунізмом?“, яка в високій мірі кривдить мойого кліента „Українське Народнє Мистецтво“.

Від довшого часу кружляли між львівськими панями, а головно членкинями „Союза Українок“ таємничі вістки, що У. Н. М. дістало 2.000 долярів від Радянського уряду.

Як це звичайно в житті буває покривджене Т-во довідалося про це найпізніще. Повідомила дирекцію У. Н. М. про ці вістки п. Олена Шепарович віцепрезидентка С. У. і вказала як автора цих вісток п. Куриленка директора Гуцульського Мистецтва в Косові.

Дирекція У. Н. М. звернулася до мене як правного заступника в цій справі і я негайно звернувся писемно до п. Михайла Куриленка в цій справі і дістав від нього відповідь, з дати: Косів 19. II 1930 р., де він між іншим виразно написав: „Я не повідомляв п. посолки Мілени Рудницької про факт одержання Укр. Нар. Мистецтвом 2.000 долярів з радянської України. Відомости Ваші про те, що ніби то я розширював про Українське Мистецтво неґативні поголоски не відповідають дійсности, бо я жадних ані правдивих, ані неправдивих поголосок про Українське Народнє Мистецтво не поширював. З того виходить, що жадної кривди Українському Народньому Мистецтву я не вчинив і не міг вчинити, тому і перепрошувати його не маю за що“.

На жаль в міжчасі я вже говорив зі свідками, які стверджували понад всякий сумнів, що п. Куриленко такі вісти розширював, і тому в порозумінні з тодішним заступником п. Куриленка мецесасом Корчинським згодилися ми віддати цю справу на остаточне вирішення полюбовного громадянського Суду, на що дав ще згоду п. Куриленко листом адресованим до мене з дати: Львів, 5. березня 1930 р. Та вже листом з дати: Львів, 13. березня повідомив мене п. Куриленко, що з огляду на це, що намічений ним на суддю до полюбовного суду п. посол Остап Луцький виїхав зі Львова, його згода на полюбовний суд являється безпредметовою. Осталась тільки судова дорога. Я вніс скаргу іменем Дирекції У. Н. М. і дня 13. травня с. р. відбулася перша розправа і на тій розправі заявив п. Куриленко, що він розширював ті вісти, але він це робив з патріотичного обовязку. Про ті 2.000 дол. сказав йому п. Ґріґорієв, віцеконсуль радянського консуляту у Львові, а він уважав за свій обовязок перестерегти передовсім Союз Українок як головну репрезентацію українського жіноцтва.

Суд допустив доказ зі свідка віцеконсуля Ґріґорієва, посолки Мілени Рудницької і п. Олени Шепарович, та відрочив розправу на день 25. липня с. р.

Подаю самі факти і думаю, що вони самі найкраще доказують, що *У. Н. М. негайно* зареаґувало на ті неправдиві вісти.

Дякуючи з гори за поміщення тих кілька стрічок остаю з правдивим поважанням — *Др. Лев Ганкевич.*

Стала субвенція укр. народу краєвому „Українському Театрові“ Львів - Станиславів. — І. виказ. Збірка в Станиславові: епископ Хомишин 400 зл., Філія „Просвіти“ 126, Пов. Союз Кооп. і Друкарня П.С.К. 100, інж. Попович 100, Др. Козакова 50, Др. Гробельний 50, Філія „Маслосоюза 50, епископ Лятишевський 40, рад. Чачковський 40, дир. С. Коток 25, Ю. Ясінський 25, М. Грицак 20, М. Мазурок 15, рест. Шмідт 15, Др. Н. Савчак 10, О. Панчак 10, Верти 10, Др Маланюк 10, Др Пристай 10, Др Перегінець 10, М. Дворянинова-Ісаків 10, інж. Вінтоняк 10, о. Дуткевич 5, о. Н. Н. 5, проф. Бойцун 5, О. Винярчук 5, проф. Білобрам 5, Бермес 5, Полутранкова 5, проф. В. Костецький 3, прок. Гр. Онуферко 3, о. Чехович 2, К. Камінська 2, Марклів 1, о. Менцінський 1 дол. = 8·85. Збірка в Калуши і фабрика дзвонів Бр. Фельчинських 100, Пов. Союз Кооп. 100, нот. А. Дідицький 50, „Хліборобський Союз“ 50, Др Коритовський 30. Разом 1520·85 зл.

ЄВГЕН ОНАЦЬКИЙ.

Дві революції.

Тим часом досвід останніх років довів цілком певно, що італійський фашизм, користуючись ніби „середнєвічними гаслами“ привів Італію на стан одної з наймодерніших держав, тим часом, як большевизм, кидаючи найбільше „модерні та поступові“ гасла, повернув Совітчину до варварства найбільш темного Середнєвіччя. Спинитися над сими несподіваними наслідками, простудіювати їх причини, віднайти те істотне, що відріжняє сі дві найцікавіщі в ідеольоґічному відношенню революції — большевицьку та фашистівську, — се завдання, що мусить стояти перед кожним з наших діячів прийдешної чи прийдешніх українських революцій, — бо без зрозуміння сього істотного і наші революції моглиби перетворитися в звичайні брутальні рухи мас, обмежені в часі й просторі й траґічні в своїх наслідках.

Як в Росії, так і в Італії велика війна виявила наглядно повне виснаження й нездатність керуючих клясів — в Росії вести війну, в Італії — осягнути гідних умов миру. Як в Росії, так і в Італії світова війна породила однаково важку економічно соціяльну крізу і витворила однакове сприяюче революційне підложжа, необхідне для кожної революції, — підложжа, що про його писав Ленін: „Я в політиці поводжусь, як фізик, і цікавлюсь лише силами. Давні аґітатори помилялися, звертаючися до серця людей. Досить витворити революційний стан, як досить виготувати підложжа для річки. Вода бігтиме сама собою по схилу, і так само і люде самі собою підуть шляхом, що ми їм, *впливаючи на речі*, промостимо“...

Сі слова Леніна незвичайно характерні. Поминаючи його зарозумілість, що нагадує простодушну маґію дикунів, які, роспалюючи в зимовий сонцеворіт огонь, думають ніби примушують тим сонце повертати на літо, — бо не він, а велика війна та моральне банкроцтво пануючих верств довели до того революційного стану, що ми його знаходимо в повоєнній Европі, — вражає сей його наказ промовляти „не до серця“, наказ, що большевики його вірно виконали, звертаючись виключно до шлунку й розбуджуючи найнищі істинкти юрби, — інстинкти, що були раніше дисципліновані й стримувані силою законів та авторитетом влади, а тепер виходили розпаношені, безсоромні, навіть пишаючись, на денне світло: інстинкт самоохорони, що примушував кидати зброю на фронтах і „брататися“ з ворогом, інстинкт пожадливої заздрости до привласнення чужого (знамените „грабуй награбоване“); інстинкт нестримної соціяльної пімсти та непогамованих сексуальних насолод; — всі звірячі інстинкти людської примітивної юрби викликалися, з міських нетрів на допомогу руйнування всього ненависного, що могло стояти наперешкоді загальній рівності, загальній сваволі, загальному братерству, — хоча би ціною винищення цілих клясів населення, хоча би ціною зниження всього високого до найнищого рівня, хоча би ціною втоплення всіх моральних цінностей, визнаних за „буржуазні забобони“ в морі крови.

Тим часом, у фашистівській Італії, Мусоліні звертався власне до серця, кликав до відродження саме моральних цінностей, підносив невмірущу силу не річей, а духа, звертався до національної чести, а не до трусливости, закликав активно любити свою Батьківщину, а не ненавидіти, доводив необхідність самопожертви, а не самонасолоджування. В большевицькій Росії, юрби диких, сірих людей, страшних і жалюгідних в свойому примітивізмі кидалися як звірі за свої потоптані і нікому не ясні права, сіялася фактично страшна анархія перед ніким невідповідальних апетитів, а в Італії тим часом переводилася як найпильніша орґанізація всіх живих активних сил і відбувалося виховання їх в свідомости своїх *обовязків*, привчаючи їх до вміння коритися і — командувати, привчаючи їх поважати все вище, як мету й ідеал для власних досягнень.

Фашистівська революція обперлася на „дух“, вимагаючи все більшої свідомости, все більшої активности, все більшої дисципліни, все більшої віри: большевицька революція оперлася на „речі“, обіцюючи матеріяльний добробут, сваволю, загальну рівність і владу, — обіцюючи всі ті земні матеріяльні втіхи, що мали витворити з Большевії, а потім і з цілого світу — „Рай Земний“.

Одна *вимагала* — жертв, зусиль, самообмежень. Друга — *обіцювала* безкрайні можливости та вигоди. В наслідках це виявилось так: замість обіцяного матеріяльного добробуту — голод і мізерія, замість сваволі — Соловки, Сибір і всемогуча Чека, замість рівности — необмежене панування всіляких комісарів, безконечні привілеїї невеликої, порівнюючи, купки комуністів і винищення інтеліґенції, яка не пасує до загального зниження духових вартостей; замість влади — кріпацтво робітників по державних фабриках а селян по колхозах. Найбільша в світі революція, що мала звільнити світовий пролєтаріят та витворити селянсько робітничий рай — перетворюється поволі в очах цілого світу в найбільше на світі шахрайство, переведене коштом одної шостої частини світу задля експериментаторської втіхи кількох божевільних фантастів. Сам Лєнін не раз говорив, що російська революція була звичайно простою авантюрою, а потім — його щасливою авантюрою, переведеною без всяких конкретних цілей і без жадних будівничих завдань. Але колиб він навіть сього не говорив (дивись про се останні спогади Бесідовського в Парижських „Послідних Новостях“), то ми і самі моглиб здогадуватися, що він так думав.

Бо немає любови, де нема „серця“, де нема пошани до жадних моральних вартостей, що їм дають в большевії призирливу назву „буржуазних забобонів“, де панує лише ненависть та холодне зацікавлення байдужого експериментатора — там і не може бути нічого будуючого. Коли ми придивляємося до ходу італійської фашистівської революції ми бачимо одну просту лінію постійного поширювання її впливів на народні маси, постійного здобування все нових позицій і нам дуже легко булоби визначити всі її етапи: в 1925 р. — остаточне розбиття всіх зорґанізованих в опозиції сил бувших ліберально-демократичних партій, в 1926 р. — закон про Синдикати, що кладе перший камінь під будову Корпоративної Держави, в 1927 — Партія Праці і грошева реформа, в 1928 — інтеґральна боніфікація Італії і проголошення боротьби за хлібну незалежність; в 1929 — примирення з Ватиканом і створення Корпоративного Парляменту; в 1930 р. — завершення орґанізаційної роботи по створенню Корпоративної держави — відкриттям Корпоративної Вищої Ради і поширення акції за кордони Італії ітд.

Сеї простої лінії годі відшукати в большевицькій революції — вона розвивається навмання, як прийдеться, з постійними ухилами то в право, то в ліво, а то і впрост назад: рідкий зразок політичного авантюрництва, соціяльно-експериментарського ділєтанства, що кожну свою іграшку заливає чужою кровю, але за всяку ціну хоче втриматися у влади. Большевицькі провідники *ніколи* не знають, які наслідки буде мати той чи інший їх есперимент і скільки жертв він коштуватиме, вони *спекулюють* на повну дезорганізованість народніх мас, роскиданих по величезних просторах Совітчини, ховаючись за спини підкуплених і морально знищених чекістів. Фашистівські проводирі *завжди* знають ті можливі межі, що за них вони переходити не можуть, і переводять свої революційні ідеали в суворій залежности від конкретної дійсности. Як наслідок. — Большевицька влада тримається лише терором та незорганізованістю населення, в Італії — фашистівський уряд — дійсним визнанням та любовою народніх мас. Досить лише для коротенької ілюстрації вказати на той обізд, — що Мусоліні перевів за останніх десять днів, — цілої Тоскани, розмовляючи но довгу серед юрб робітників та селян і зустрічаючи по всіх усюдах рідко ентузіястичні приняття.

(Докінчення буде).

ПРОЦЕС УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙСЬКОВОЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ.

Осьмий день. Середа 4. червня.

Зізнають свідки із „східних торгів" Станислав Станьківський, Маріян Романовський, Скальський та Висоцький. Їхні зізнання, це частина зізнань попередніх свідків. Далі зізнавали свідки покликані на обставину вибуху бомби на головному двірці. Є це: В. Урбанський (директор баґажівні), Теодор Лендобвацький, Евген Горак, М. Войціцький, Евстахій Граньків і Сулковський, усі залізн. урядовці. Ні один із них не є в стані вказати, котрий із обвинувачених лишив небезпечну валізу. Дальші свідки Рузя Мізесова, власт. крамниці, що в ній обв. Біда мав купити згад. в акті обвинувачення фібровану валізочку та Матвій Лємпель власник ресторану на вул. Кохановського теж не пізнають нікого з обвинувачених.

Після перерви починається переслухування поліційних свідків, головних прокураторських стовпів:

Аґент Влад. Войцеховський. Заприс. На питання предсідника заперечує, начебто на поліції переслухувано кого пізніще семої години та начебто обвинувачених бито та катавано. Чи обвинувачених забрано в часі слідства із „бриґідок" з поворотом до поліційних арештів, *„не пригадує собі"*. Обв. Крушельницький намагається прийти з поміччю слабій памяти аґента. Каже, що свідок сам відвозив його із „бриґідок" до поліц. арештів.. Вивязується контроверсія між свідком і обвинуваченими: Терещук пригадує, що свідок відвозив його теж із тюрми до поліц. арештів, а підчас побоїв на поліції свідок держав його за голову. Це було в ночі з 10. на 11. вересня. Терещук пізнає його по плястрі на лиці. Обв. Вацик пригадує свідкові, як цей ост. кричав до нього: „Дамо тобі 60 буків, то все виспіваєш!"... Це було підчас поліц. побоїв в дні 14. вересня. Обв. Махницький пригадує свідкові: „Бючи мене ви мені погрожували, що я буду так ригати, як Вацик!" Кромі цих трьох обвинувачених свідок бив і катував ще Кирилюка. Цьому останньому сидів свідок на голові, бив його по плечах і кричав: „Курва ці маць, бендзеш жиґаць так, як Вацек. Жиґай Юзю і муф правде!"...

Аґент Юзеф Вавжиновіч. Оповідає подрібно про арештування Біди, Кирилюка та Гошовського, та про вислід ревізій. Обв. Попадюк пригадує свідкові, як цей ост. мочив йому ноги в боровій воді після нелюдських побоїв в келії ч. 4 Обв. Огородник закидає свідкові, що цей ост. був прис. при його побиттю. Свідок відпекуєся від усього.

Аґент Маріян Зяркевич. Цей свідок переслухував Кирилюка та Качмарського. Із його зізнань виходить таке, що всі обвинувачені на поліції сильно зворушувалися, починали плакати та добровільно все виспівувати. Вириваеться теж необачно свідкові, що поліція переслухувала обвинувачених „для узґодненя" зізнань. Цю неувагу свідка намагаєся відтак прок. Ліпш направити. На закид Махницького, що вдарив його чотири рази в лице каже, що це неправда.

Усі три аґенти заперечують питання предсідника про червону лямпу та приладди до биття.

Постерунковий Тадеуш Ґрінчак не вносить у хід розправи нічого нового.

Девятий день. (Четвер, дня 5. VI. 1930).

На початку розправи зізнає знавець-лікар Гойнацький. Він відчитує широке лікарське оречення, в якому він стверджує, що Штрайтівна потерпіла від вибуху 23 попарень другої та третої степени. Вона лікувалася зверх два місяці і лише чудом подужала.

Далі виказували хемічну експертизу заквестійонованих виб. матеріялів військовий піротехнік Єна та професор львівської техніки Вестфалевич. Вони згідно твердять, що виб. сила згад. матеріялів є незвич. велика, та що лише завдяки тій обставині, що не вибух весь динаміт у бомбі лишеній в бюрі „східних торгів" руїна була відносно невелика.

Після перерви зізнавав поліц. аґент Владислав Хімяк Він арештував Кирилюка та Махницького. Обвинувачені закидають йому до очей, що він деяких із них бив, інших все знов переконував, щоби вони не отягалися із зізнаннями. Усі ті закиди Хімяк цинічно заперечує. Слідуючий свідок **аґент Йосиф Ковальський** каже, що переслухував Кирилюка та Наорлевича, на що оба згадані обвинувачені підводяться та заперечують начеб те була правда. Під кінець цього дня розправи обор. др. Ганкевич зголошує внесення на переслухування пол ц. свідків на місці поліційних допитів. До внесення прилучаєся обор. Шухевич, який стоїть на становищі, що влекшенням процесу буде перенесення місця переслухування свідків до поліц. арештів, де кожний обвинувачений буде міг безпосередно показати, в котрій кімнаті його допитували та били. Трибунал відкинув внесок оборони.

Десятий день. Пятниця 6 червня.

В пятницю, другого тижня росправи почались допити відтяжуючих свідків. В тому звязку, як перша виринає справа **алібі обвинуваченого В. Попадюка.** Перша зізнає п. Ольга з Попадюків — **Ґелевська,** учителька в Черемхові біля Бібрки, сестра підсудного. П. Ґелевська перебувала від червня аж до 5 листопада 1929 р. в Коломиї у своеї матері, вдови по учителю. Брат свідка, обв. Попадюк приїхав до Коломиї десь у половині липня 1929 р. і перебував тут аж до 16 вересня т. є. до дня свойого арештування. В міжчасі обв. Попадюк перебував від 19 аж до 31 серпня у Ворохті, в гостях у своеї другої сестри з Попадюків — **Івантишинової.** До Ворохти виїхав щоби лікуватись, бо мав загрожені груди. На спеціяльний запит оборонця д-ра Шевчука, чи свідок твердить цілком катеґорично під присягою, що Попадюк перебував після повороту з Ворохти від 1 — 16 вересня в Коломиї, свідок це катеґорично потверджує.

Зізнання п. Ґелевської підверджує також **Стефанія Матейчуківна,** Полька, кравчиня. Вона шила в домі п. Попадюкової від початку липня до кінця вересня 1929 р. Стверджує, що Попадюк приїхав до Коломиї в половині липня. В половині серпня Попадюк виїхав до Ворохти, до своеї сестри Івантишинової. З Ворохти Попадюк вернув до Коломиї з початком вересня і перебував у своеї мами аж до 16-ого вересня. Свідок Матейчуківна бачила Попадюка в той час щодня в дома. Знова на запит дра Шевчука, свідок покликуючись на присягу стверджує катеґорично, що бачила Попадюка від 1 — 16 вересня щодня дома в Коломиї.

Свідок **Микола Івантишин,** емер. упр. школи, зізнав, що як директор „Оселі українського вчительства у Ворохті" має в „Оселі" осібну кімнату в якій урядує і спить, а його жінка, сестра В. Попадюка, має окреме помешкання. Свідок до помешкання жінки рідко коли заглядав і не виключає, що Попадюк у неї замешкав, тим більше, що в другій половині серпня бачив його у Ворохті. На початку вересня свідок був з родиною в Коломиї і тут бачив в дома В. Попадюка. Як виявляе дальший допит обвинувача прок. Ліпша, В. Попадюк повернув з Ворохти до Коломиї, ще перед приїздом Івантишина з родиною до Коломиї.

Свідок **Семен Щитинський,** бухальтер в канцелярії учит. Оселі у Ворохті стверджує що бачив Попадюка в другій половині серпня у Ворохті.

Свідок **Іван Лев Ґелевський,** маґістер прав, німець. Перебував від червня до 18 вересня 1929 р. разом зі своєю жінкою Ольгою з Попадюків в Коломиї у її мами. В. Попадюк приїхав в половині липня до Коломиї, а в половині серпня виїхав до Ворохти до Івантишинів. З Ворохти повернув 31 серпня і перебував стало в Коломиї аж до 16 вересня. Свідок спав від 31 серпня до 16 вересня з підсудним Попадюком щодня в одній кімнаті. — Далі свідок зізнає що після арештовання Попадюка відвідував його на поліції. 21 жовтня був з жінкою на відвідинах Попадюка в поліц. арештах на вул. Казимирівській. Коли його жінка, Ольга з Попадюків запитала брата для чого він має на чолі і лици так страшні синці, обв. Попадюк заявив: **Мене били.** В два дні пізніще Ґелевський відвідав Попадюка знова. Це побачення відбулось в присутности комісаря Чеховіча. Коли Чеховіч вийшов на хвилю, щоби покликати поліцая, щоби відвів обвинуваченого до келії, Попадюк сказав до свідка: **„Мене нетільки били, але й мучили".**

Також цей свідок стверджує щераз під присягою, що Попадюк перебував від 1—16 вересня у своеї мами в Коломиї і в тім часі нікуди з Коломиї не виїздив.

Свідок **Зенон Зелений,** б. адміністратор Ак. Дому при вул. Супінського, стверджує що підчас ферій 1929 р. бачив обв. Попадюка два чи три рази у Львові, але коли це було, цього докладно не тямить. Стверджує одначе з певністю, що від 1 до 16 вересня Попадюк в Акад. Домі не мешкав.

Зізнання названих свідків виявляють повне алібі обв. Попадюка. В дальшому слідує переслухання дальших свідків, які до росправи нічого суттєвого не вносять.

Знаток зброї **Сарторі** стверджує, що револьвери марки „Ортґіс" не виробляють тепер в Німеччині і їх уживають не тільки військові але й цивілі.

Свідок **М. Флис,** урядовець Кооп. на Знесінню, зізнає що Терещука знає і що Терещук дав йому раз сховати старий заржавілий револьвер. Потім цей револьвер поліція підчас ревізії у свідка забрала. Крушельницького знає як диріґента хорів.

Свідок **А. Семковіч,** поляк, зізнає, що обв. Гошовський працював в його переплетні. Гошовський вів себе примірно, політикою — наскільки знає — не займався. Чи до УВО належав, не знає. Підчас вибухів на Сх. Т. працював в переплетні.

Свідки **Стефанія Маркевич і Василь Шустер,** не вносять нічого нового.

Свідок **Анна Бучко,** вдова по кафлярі стверджує, що в день вибухів на Сх. Т. Біда був у неї підчас обіду дома. Тоді обідала у неї Антонюківна. По обіді, десь біля 3 попол. Біда вийшов з Антонюківною з хати. На загал був цілком спокійний і веселий.

Одинайцятий день. Вівторок 10 червня.

Переслухувано дальших свідків. Свідок **Ірена Бучко,** урядничка „Маслосоюза" зізнає, що 7. вересня, в дні вибухів на Сх. Т. обв. Біда був в обідову пору десь біля 2 год. попол. в її домі. Тоді у Бучків обідала також п. С. Антонюківна і Аліція Поляківна. Між год. 3.30 і 4-ою попол. Біда вийшов з Антонюківною з хати щоби її відпровадити до склепу „Маслосоюзу" при вул. Зиблікевича. Там-же, біля склепу арештовано Біду.

Свідок **С. Антонюківна,** не вносить до росправи нічого посуті нового, на загал підтверджує зізнання попереднього свідка.

Свідок **Б. Кравців,** адміністратор Укр. Акад. Дому у Львові, присягає по українськи і при цьому справляє лиху українську мову прокуратора. Зізнає, що обв. Попадюк мешкав в Акад. Домі. В першій половині липня бачив Попадюка кілька разів в Акад. Домі, але у вересні обв. Попадюка в Акад. Домі не було. Про приналежність Попадюка і Колодзінського до УВО нічого не знає. Свідок стверджує, що від 16 до 26 серпня був у Львові, але в тому часі обв. Попадюка в Акад. Домі не бачив.

Свідок **В. Ґеник,** студ. філь. Знає Попадюка з Коломиї і бачив його там кілька разів підчас ферій 1929 р. 14 вересня свідок вернув до Ак. Дому, але Попадюк ще з Коломиї не вернув. Свідок не знає про це нічого, неначеб Попадюк мав псевдонім „Гуртак". Про приналежність Попадюка і Колодзінського до УВО нічого не знає. З ними на ті теми не говорив.

З черги приступлено до переслухання поліційного аґента **Рудольфа Радоня.** Радонь переслухував на поліції більшість обвинувачених. Репродукує їхні поліційні зізнання дуже подрібно. Його зізнання заняли більшу частину одинайцятого і цілий дванайцятий день росправи. Його зізнання в звязку з допитом вязничних лікарів, які зізнають про поліційні побої являються для дальшого перебігу процесу дуже важливими. (Дальшій хід росправи подамо в слідуючім числі).

Через книжку до перемоги.

У кожного культурного народа існує традицийний звичай — обдаровувати дітей подарунками на закінчення шкільного року. Розуміючи велику вагу і значіння книжки у вихованню дитини, стараються подарунками-книжками защепити дітям любов до книжки. Діточа книжка дає дітям, а через них і цілому народови душевний корм, ви-

ОЛЕСЬ БАБІЙ.

ЗІ ЩОДЕННИКА ЕМІҐРАНТА.

(Докінчення).

— Ха, ха! Як мудро сказано! Абсолют! Бог! Дух! А що-ж я бідна винна, що той твій абсолютик ніде не проявляється, як щось єдине, а як безчисленна кількість одиниць, родів, племен, що з волі того-ж абсолюта мусять входити з собою в конфлікт, боротьбу; коли-б ти во імя єдности абсолюта не вбивав ось тих мух, то вони давно тебе зїли-б... ха, ха! А мухи це також той сам абсолютик, що і ти.

Ти вимовила те слово „абсолютик" так жартовливо, весело, що той божественний абсолют, якому молились тисячеліття, всі покоління людства, якого шукали всі фільософи, тепер на хвилину нагадував мені чомусь біленького вусатого котика, який леститься на наших колінах і муркоче вдоволено, що ми гладимо його по спині.

Ось так легко й безжурно, погідно рішала ти мої траґічні проблєми.

— Ти жорстока, страшна, демонічна!

— Я така, як життя, як твій „абсолютик", що проявляється не лиш в цвітах, рожах, любови, ніжних молитвах і усміху сонця, але і в землетрусах, пожежі, повені, війнах, громах, одним словом, твій Бог являється не лише в янгольськім добрі, але і в демонічнім злі... і тільки тоді ми вірні сини Бога, як любимо і те янгольське і те демонічне. Але що це сталось з тобою? Ти вже не прагнеш боротьби за волю, не любиш вітчини?

— Ні, не прагну, не люблю.

— Чого? Чому? Як?

— На війні я забагато бачив зла, щоб надалі вірити в добро й боротись за нього: я занадто добре доглянув у людині звірюку, щоби далі вірити в людство й ідеали, забагато бачив брехні, щоби вірити в правду. В добу революції я пізнав, що мій народ на має нічого святого, за що варта було-б згинути і боротись, — бо те, що вчера в мого народу було правдою, завтра ставало брехнею, хто вчера був героєм, завтра його опльовано, як зрадника і злочинця, кого вчера поборювано кріваво, як ворога, той завтра вважався братом, союзником і самозванчі ватажки стискали йому руку понад горами трупів, над ріками крови мого народу і продавали вітчину як крам. Я думав, що мій нарід має одного спільного Бога, якому варто принести в офіру і життя, але побачив, що нарід покланяється тисячам богів і коли я згину за одного божка, то товпа, кланяючись божкові другої якоїсь політичної партії, не тільки не оцінить моеї крови, офіри, а ще й плюне на мій гріб, назве злочинцем, тому що я був не з її партії. Я бачив, як вожди й провідники народу закликали люд мій до боротьби, гнали мужицьких синів на гармати, а синів своїх берегли в дома, як скарб, а самі вони не вміли й на годину наставити груди під свист ворожих куль. Я знав тисячі патріотів, що розпинались у словах за народ, за селян, а мною поштовхували, погорджували, як псом, лиш тому, що я селянин.

Я бачив, що ті, які боролись за царство рівности, правди, свободи, самі топтали ту рівність, свободу, як лиш добились цілі. Я бачив, що той світ, який створили революціонери, був зовсім не кращий, як той який вони зруйнували революцією. Йдучи на війну я вірив в абсолютність того ідеалу і я був певний, що кожний борець революціонер є такий, я хотів найти якусь вічну санкцію нашим ідеалам борні, таку санкцію, яку мали хрестоносці, що вмирали під мурами Єрусалима із словами: „Так хоче Бог".

Всього того я не найшов але бачив хаос, анархію, зраду й змінливу гру сліпих пристрастей товпи озвірілої і мій огонь запалу погас. Людина сильна тільки вірою, і я втративши віру в народ, із героя став за один рік безсилим душевним калікою, що прагне тільки спокою і жіночої любови.

— Так? Ти бачиш в революції тільки зло і темні сторони, бо всяка безсила, слаба людина з поміж міліонів барв життя запримічає тільки одну чорну барву і вважає її одинокою в світі... Друже! Кожний песимізм то недуга, безсилля духа... то не революція темна, а твоя душа слаба хора, і бачить на сонці лиш плями.

Революція — Зоря! Україна Сонце! Сонце треба бачити, світло, не плями і тіни. Колись в революцію ти сам бачив скільки геройства, краси, самопожертви і вірности вітчині було в душах борців! Скілько гинуло від куль з окликом „Хай живе Україна"! Скільки твоїх повстанців добровільно пішло на смерть і рани... Чому ти забув ті сотні 15 літніх дітей, що аж з під Чернигова і Полтави тисячі верств, лісами ішли пішком, в зиму до тебе над Чорне море, до твоеї повстанчої ватаги... босі і голодні, перекрадались через ворожі фронти, гинули від куль московських в „Ч. К". Чому забув усіх героїв, а тямиш лиш тільки нечислених мародерів і злочинців, що пекли собі тільки печеню в огні революції? Їх було так небагато, але хто сам сліпий, той бачить лиш всюди тьму... а хто зневірений, безсилий і зламаний, той бачить в людях лиш зло... Чому бачиш на сонці тільки плями?

Може і так, але щож я вдію? Я вже зламаний тілом і душею, я безсилий... а безсилі і зламані не люблять боротьби, шукають спокою...

— Я давно це бачу, що ти прийшов у мої обійми не як лицар, борець, а як інвалід, каліка, що шукає опіки, ліку, спочинку в сестри жалібниці... а це так скучно бути сестрою жалібницею, опікуватись каліками. Твій цілий світогляд одгонить тепер філістерством, міщанством, цвинтарем. — Дорогий! Чи для тебе було-б ліпше, коли-б улюблена жінка покинула тебе на заранні любови, чи аж тоді як любов зівяне?

— Джіокондо! Що це все за питання? Не вжеж ти вже хочеш покинути мене?

— Ні, ні! Я тільки так... вибач... але я вже почуваю себе такою самотньою, чужою... для тебе... мабуть тому, що ми такі ріжні вдачами... ти такий зломаний... мені сумно з тобою...

— Чому? Джіокондо?

— Тому, що ти вже в дорозі вниз, на дно життя, а я хочу йти в гору, в гору, до сонця, до радости... ми мандрівники, що йдуть в противних напрямках — а я думала: що наш шлях один...

А Твої слова заморозили мені душу, ти була першою людиною в моїм житті, яка дала мені відчути що моя стежка життя вже йде вниз, а не в гору! Ти була тим першим самотним журавлем, що в темну ніч озветься десь високо під хмарами і пригадує нам, що вже йде осінь, що літо скінчилося...

Мене обняв такий страшний біль і одчай, що я схопився, залишив тебе, бажаючи втечи кудись геть далеко, щоб не бачити тебе, щоб десь розгубити мій біль...

— Вона вже не кохає мене! — ця думка давила мені серце, груди, як страшний сон. Я втікав од тебе.

Ти залишилась там, припала до землі, й довго боролась зі собою. І це було найстрашніще.

— Ах, вона не кличе мене, не просить вернутись, отже бажає, щоб я відійшов, покинув її... вона вже бореться зі собою... чи покинути мене...

Аж коли я був далеко, далеко біля залізниці, ти дігнала мене, ти припала на мої, груди, плакала, ридала, я цілував твої сльози, як росу з цвітів...

— Ти вже не любиш мене!

— Я люблю тебе... ні, ні... я не знаю... я лише почувала себе самотна... я люблю тебе...

Ти плакала. Я заспокоївся, не знаючи, що ти плачеш не тому, що кохаєш мене, але плачеш із жалю, що

ховує нове розвинене і культурне покоління, свідоме свого особистого і національного достоїнства. Книжка це не лиш справа самого навчання, але й головна основа виховання молодого покоління. Ми Українці повинніб особливу увагу звернути на виховання дітей не тільки в школі, але й поза школою. На великий жаль, приходиться ствердити сумне, але правдиве явище, що більша частина молоді, покінчивши школу, почуває себе звільненою від „тяжкого ярма науки“ і оминає всякої лучности з книжкою, оправдуючись заслуженим відпочинком.

Так стоїть справа з абсольвентами(ками) середніх шкіл. Що до молоді, яка кінчить народні школи, то справа представляється ще сумніще. 80% дітвори, покінчивши школу, цілком забуває читати, бо немає жадної вправи, а з хвилею покінчення школи, розриває і ту тоненьку нитку, яка ще лучила їх з джерелом науки та скромного хочби знання. Кожному відомо, що перші початки знання, дитина побирає в школі і як навчиться в тій школі поважати книжку, тоді книжка буде для неї приятелькою на ціле життя. Школа повинна розвивати у дітей інтерес до книжки, а потім, коли вже познайомляться з наукою, вони використовуватимуть кожну вільну хвилину, щоб читати нові книжки, заохотять до того й других і в той спосіб прийде в село разом з наукою і культура. Розуміється, що чужа школа цього не дасть, тому з тим більшою витревалістю та енерґією повинні плекати любов до книжки наші просвітні інституції.

Знаємо школи в чисто українських селах, які помимо роспоряджень, непосідають української діточої літератури.

Нехайже кінець цього шкільного року, буде початком зміни в тому відношенню у нас. Зробім так, аби кожний школяр(ка) дістав на памятку книжку. Цею справою повинні в першу занятись місцеві шкільні ради, Читальні Просвіти і церковні брацтва.

Розпалім в молоденьких серцях дітей, любов до книжки. Дитина, яка навчиться горнутися до книжки, коли підросте, не буде гнилою колодою для свого народу, а погноєм для чужинців, але буде свідомим і пожиточним громадянином Української Нації. — *П. Х.*

Засудженці в кольоніяльній політиці.

Значіння і роля полонених та засуженців в історії кольоніяльного розвитку поодиноких держав є вже від дуже давна знана і признана як дуже впливовий і важний чинник. Вистане познайомитись зі статистикою висилки засуженців до поодиноких кольоній, щоби унаглядняти ролю засуженців в кольоніяльній політиці.

Щораз більше потверджуються перекази про те, що позбавлені горожанських прав і вигнані з батьківщини Нормане, були першими Европейцями. Знана є теж справа, що товаришами Колюмба в його епохальній подорожі до Америки, були теж кримінальні обивателі. Навіть для третої своєї подорожі (в році 1497) не міг Колюмб найти собі товаришів поміж статочними, вільними горожанами, а найшов їх майже виключно поміж засуженцями, або тими злочинцями що нераз вже побували по тюрмах. *Портуґалія* висилала налогових злочинців до західної Африки, а від 1550 року до Бразилії, в цілях кольонізаційних. На загал Портуґальці користувалися засланням злочинців, як кольонізаційним засобом. Після відбуття кари, залишалися засланці в більшости випадків в кольоніях і займали там навіть дуже визначні урядові пости. *Еспанія* висилала вже в 1497 році злочинців на каторжні роботи до своїх кольоній, де звичайно по році засуженці одержували з поворотом свободу. Еспанським засланцям треба приписати зміну обичаїв серед туземного населення тих областей куди висилано засуженців, а також на їхній рахунок треба взяти ті усі звірства, що їх доконували Еспанці на туземному населенні підбитих і кольонізованих країв. Щей досі Еспанія висилає легших засуженців на Белеарійські та Канарійські острови, а тящих засуженців в мароканські лагери. *Франція* вже в 16. столітті почала висилати до своїх заморських кольоній засуженців. Славна французька Місісіпська Компанія запотребовувала величезну скількість засуженців і жебраків Нова Каледонія була найбільшою французькою карною кольонією. Опріч уголовних злочинців висилала туди Франція від 1848 року також політичних вязнів. В роках 1864 — 1894 вислала Франція до Н. Каледонії, 20 000 засуженців. На прикінці минулого століття скасовано карну кольонізацію Н. Каледонії, залишено лише для тої цілі Ґуаяну і від 1911 року остров Ну біля Н. Каледонії де на 12.000 білих є 6000 засуженців. *Анґлія* це перша держава, яка намагалася звільнити матірний край від злочинців шляхом висилання їх по головно до кольоній. Хоча в той спосіб Анґлія бажаної цілі не осягнула, то всеж засуженці відограли в кольоніяльному розвитку анґлійської імперії дуже важну ролю. До кольоній висилали Анґлійці не лише уголовних злочинців, але теж тзваних ваґабундів, релігійних сектярів та політичних вязнів. Найбільше засуженців вислала Анґлія до Австралії, де білим доводилося жити серед незвичайно некорисних умовин кліматичних, і незвичайно ворожого відношення туземців. Ділом засуженців є між іншими заснування найбільшого австралійського міста Сідней. З часом, серед твердих житєвих умовин затерлися ріжниці поміж засуженцями і вільними кольоністами. Цьому пособляло й те, що засуженців наділювано паями землі для обробітки. В 1806 р було в цілій Австралії 5000 білих мущин, 700 білих жінок і 2600 дітей. Ці числа вказують в яких ненормальних умовах проходило родинне життя білих в Австралії і тому не дивниця коли такий стан відбився вельми некорисно на етично-моральному стані передовсім туземних жінок, яких білі, насильно або грішми, примушували жити „на віру“. Не рідко трафлялися випадки, що білі висилали прохання до свого уряду, щоби він прислав до Австралії якнайбільше караних жінок. В 1820 році було в Австралії 39000 білих, а в тому числі більша половина засуженців, або їхніх нащадків. Найбільші розміри приняла карна кольонізація в бувшій *Росії* (те саме є тепер в СССР). Вже в 1582 році висилано на Сибір полонених. До 1845 року висилано на Сибір пересічно на рік по 7000 засуженців. Від 1807 до 1886 заслано на Сибір 700.000 засуженців. Тепер спрямовується висилка засуженців одночасно в двох напрямках: на Сибір і в области над Білим Морем, при чому 60 відсотків засуженців становлять політичні вязні. *Німеччина*, яка до кінця 19 століття не мала ніяких кольоній, майже не практикувала вищезгаданих кольонізаційних методів. Одна лише Прусія в порозумінню з б. Росією вислала була в 1801 році 58 засуженців на Сибір, але коли більша половина з них втікла з місця заслання і утворила грабіжницьку банду, що стала пострахом Сибіру, царський уряд зрікся дальших посилок німецьких засуженців. Сьогодня послуговуються карною кольонізацією: СССР, Арґентина, Франція, Італія, Портуґалія, Еспанія та Венецуеля.

На підставі статистичних обчислень виявилося, що одна пята часть цілого нашого континенту була скольонізована майже виключно при допомозі засуженців.

До відома товаришам абсольвентам!

Управа укр. Студ. Спілки в Брні Ґ. С. Р. цею дорогою повідомляє товаришів про факультети, на які можна записатися в Брні та загальні умовини прожиття. Богато товаришів так, як кожного року не будуть приняті на краєвих високих школах і, тимсамим стратять час, не знаючи нічого про студії за границею, до яких нераз заохочували Студ. організації, що істнують поза межами краю, або знова переціняє кошти студіовання в чужих краях. В ціли поінформовання загалу молоді та заохочення до чисельнійшого виїзду за границю, управа Студ. Спілки подає слідуючі дані:

Високих шкіл в Брні є 7 а іменно:

1) Техніка чеська та німецька з відділами; будівельним, машиновим, електро-технічним, хемічним, архітектури, землімірним. 2) Висока рільнича школа з відділами, лісовим та рільничим. 3) Медичний факультет. 4) Ветеринарійна медицина. 5) Факультет фільозофічний та природний. Оплата на І-ий піврік виносить залежно від факультету около 400 кґ (107 зл. п.) На прожиття на один місяць треба мінімум 400 корон ч. вчисляючи в те лише мешкання з постелею та харч. Мова є легка та зрозуміла, можна скоро навчитися говорити. На поодиноких факультетах вимагається вступного іспиту, який лучше здати сейчас при вступі, але ректорат позволяє здавати пізніще. Студії загально тревають від 4 — 6 літ в залежности від відділу. Блищі інформації та вказівки подає: „Ukrajinski Stud. Spolek“ do ruk ing Haurys Luka, trida Nova 81. rest Kunca. Brno C. S. R.

В краю інформує тов. Хмельовський Александер студ. техніки. Бережани, Рогатинська 3. На відповідь треба залучити значок.

За Управу:
голова: *О. Хмельовський, студ. техн.*
секретар: *Іванчук Авдій, студ. вет. мед.*

Іспит зрілости в українській державній ґімназії в Перемишлі,

відбувся в днях від 24. травня до 7. червня 1930. під проводом візит. Д-ра Д. Лукіяновича і дир. С. Бобеляка.

Здали: *Відділ А:* Бойко Теодор, Будзиновський Юрій, Бук Андрій, Грицеляк Пантелеймон, Ґула Петро, Дах Андрій, Демкович Максим, Домарадзький Роман, Журавецький Володимир, Кітура Петро, Кобат Іван, Коломиєць Стефан, Коломиєць Роман, Кропивницький Михайло, Кріль Осип, Куманяк Павло, Курило Михайло, Любович Ярема, Макаруха Іван, Медицький Володимир, Наклович Юліян, Ольшанський Михайло, Опалинський Володимир, Орнер Айсіґ, Павліш Мирослав, Піпка Володимир, Повх Іван, Семчишин Орест, Сиротинський Іван, Станько Іван, Стахів Володимир, Федевич Володимир, Фік Стефан, Хитра Михайло, Ямяк Петро. — Репробовано 3 абітурієнтів.

Відділ Б: Бек Давид, Блажейовський Дмитро, Габлинський Тит, Галазика Володимир, Кішка Андрій, Кліш Евген, Кубрак Дмитро, Кузич Іван, Лазурко Клим, Літовер Нухім, Мацьків Володимир, Мисюк Михайло, Прокіп Мирослав, Равлик Іван, Рудавський Кирило, Сак Ісахар, Сальвицький Лев, Солган Ярослав, Сороко Юрій, Тарчанин Володимир, Тимчук Роман, Черлюнчакевич Ігор, Черхавський Володимир. — Репробовано 4 абітурієнтів.

Відділ Ц: Боярський Володимир, Брицький Павло, Василюк Юрій, Ґабак Микола, Гаврилишин Андрій, Гребеняк Ярослав, Гринчук Ярослав, Демчук Ярослав, Долинський Степан, Домарадзький Маріян, Карпяк Евген, Кіндро Маркіян, Кожушко Дмитро, Козак Володимир, Козій Іван, Кохановський Михайло, Коченаш Рудольф, Кравс Степан, Левицький Роман, Марушак Олекса, Мозіль Петро, Мушинський Михайло, Опалинський Петро, Павлюк Роман, Пелех Любомир, Рейнарович Роман, Ривак Василь, Ручка Михайло, Сандович Теодор, Скочиляс Іван, Хробак Григорій, Хтей Нестор, Шляйфер Вольф. Репробовано 4 абітурієнтів.

НОВІ КНИЖКИ.

Микола Матіїв-Мельник: **„На чорній дорозі“** *(оповідання). Львів 1930 Видавн. „Червона Калина“.* Стор. 156. Знова новий белетристичний твір, до якого автор взяв теми з війни. В згаданій збірці маємо 12 оповідань: *На чорній дорозі, Короп, Із нетрів ночі, За парубоцьку славу, По землі, Очі, Поворот, Терни, Хам, Одна хвилина, На Ґреґоті, Місяшної ночі.* Деякі із сих оповідань є доволі жахливі, інші знова як *„Із нетрів ночі“, „По землі“, „Очі“* є доволі незрозумілі. Перше оповідання — *„На чорній дорозі“* — має ліричний характер; мати тужить за своїм сином і між переїзджаючими гузарами шукає його. Мені особисто найкраще подобалися два останні оповідання: *„На Ґреґоті“* і *„Місячної ночі“*. В першому оповіданню змальовує автор траґедію інваліда — Гуцула, який вернув з війни до свого села, хотівби він працювати на свойому скупому ґаздівстві та на свій великий жаль переконується, що вже нема в нього сил. З розпуки підпалює хату, в якій і сам гине. Останне оповідання замітне знова більш бадьорим тоном, а особливо желання старого Токарюка на святий вечір, роблять сильне враження. Деякі оповідання нагадують Черемшину, хотяй стиль автора інший. Під літературним оглядом збірка оповідань Мельника представляється корисно.

вже не можеш кохати мене. Ти плакала над трупом померщої любови.

А коли на зелених деревах твого саду появилося перше пожовкле листя, тоді почала вянути, вмирати наша любов: ти щораз частіще нарікала на самоту, на мою втому, зневіру, знеохоту до життя, твої цілунки були щораз холодніші, строгі, вже не такі часті. Моя розмова, яку ти колись любила слухати, як музику, тепер дратувала тебе і кожне моє слово будило твій гнів і досаду. І раз ти сказала гнівно: „Ах, ви говорите таким нестерпним, професорським голосом“! І на одному бенкеті я перший раз побачив у твоїх очах страшну іскру ненависти до мене.

Ця іскра появлялась що раз частіще, я пережив хвилину, яка є найстрашніша в житті чоловіка, я бачив, що дівчина, якої стопи я цілував у любовнім екстазі, тепер ненавидить мене, погорджує мною.

Кожний мій втомлений повільний рух зломаної людини дратував тебе, кожний незручний скок будив твій глум, моя туга за спокоєм і миром будила в тебе лиш кпини. І від тоді я почував себе в твоїй присутности так, як почуває себе обвинувачений перед суддею який за кожне слово осудить його, покарає. Все, що було для мене траґізмом, болем душі і раною серця, для тебе було предметом погорди і кпин.

І зростала моя самота і зростав мій біль і зростала пропасть між мною і тобою, як зростає страшна щілина між двома стінами скелі від землетрусу.

В ту пору я мусів покинути вітчину, втікати в чужину. Ворожа влада почала мститись за давні мої революційні діла, хоч я вже не був революціонером, лиш трупом його, лиш тінню.

Я опинився на вигнанні, а вигнання це найбільше горе і найбідьший біль.

Коли-б хто бажав намалювати символ болю і смутку життя, то нехай намалює постать вигнанця.

Чим гіркіщі були мої вигнанецькі дні, тим дужче я тужив за тобою Джіо-Кондо утрачена.

Чим більша темрява, тим дуща туга за сонцем. Нема в чужинецькому місті такого парку, в якому я не сумував-би за тобою; немає одного шинку, в якому під гомін музики, я не топив-би в чарці горілки моєї туги за твоїми обіймами... нема в чужинецькому місті одної красуні, якої усміху я не порівняв-би з твоїм усміхом...

На вигнанні я ждав твого листа, як жде вязень вістки про волю.

Одно твоє слово і мої чорні шляхи вигнанця — булиб ясніші.

І прийшов твій лист: Прийшло те страшне „Ви“ замість давнього „ти“. Прийшов другий лист, третій і кожний говорив, що я утратив тебе. В однім листі була між рядками скрита навіть твоя ненависть до мене..... І коли я засипав тебе своїми скаргами, докорами, благаннями, ти відповіла мені різко, твердо, рішуче:

Шановний Пане!

Я хотіла збути все мовчанкою, бо ніколи не люблю так багато говорити про свої почування як Ви. Але Ви примушуєте мене говорити: Так, я вже не люблю Вас. Хотіла-б та не можу. Жадна жінка не любить безсилля і я не люблю, а Ви, це образ безсилля. Як би Ви знали, як я кохала Вас тоді, як Ви були сильні духом і тілом, тоді, перед трома роками, як Ви були революціонером. Ви тоді оминали мене, боялись мого сарказму, іронії глуму над Вами, бо Ви не знали, що жінка має слова на те, щоб скривати думки й почування.

Я тоді ненавиділа того кислого маляра, а кохала Вас борця за Україну. Ах, з якою роскішю я була-б тоді цілувала Ваші руки, що пахли ворожою кровю і динамітом. Як прагнула я тоді Ваших обіймів дужих, міцних. Нам жінкам так прагнеться оддати душу, тіло, дівочу честь комусь великому, героїчному.

Але ви принесли мені свою любов аж по війні, аж тоді, як ви були зломані, безсилі, розбиті. Ви прийшли до мене не як герой, борець, а як інвалід.

Ми жінки прагнемо, щоб ви приносили нам радість, силу, красу, а ви приходите до нас шукати спочинку, хисту, опіки. Любити можна тільки те, що сильне, величне, а безсилля нам гидке, огидне.

Ми жінки так як птиці! Прагнемо, щоб наш улюблений мав силу створити нам гніздо, охоронити його і писклят, а не шукав сам у нас гнізда і захисту та охорони від бурі. Ви пишете, що вас зламала буря війни? Алеж буря ламає, тільки слабі порохняві дерева, а здорові дуби міцніють у бурю.

Не хочу, щоб хтось милосердився надімною, тому будьте Ви настільки горді, щоб не прагнути любови з милосердя. Ви бажалиб накинути мені роль Вашої опікунки, господині, але я на жаль не скромна, трудолюбива пчілка, а метелик, що хоче волі, сонця, простору.

В мене тепер новий коханок: Він сильний, дужий духом, життєрадісний: Чи Ви читали в ґазетах, що в столиці вилетів в повітря будинок, де містилась московська окупаційна влада? Це мій милий підложив динаміт під цей будинок. О, цей мій коханий не мріє про мир і братолюбіє: він кохає революцію, борню більше як мене. Він це сам говорить мені. Він не кохає мене так як Ви. Не цілує моїх ніг, він напевно колись по шлюбі битиме мене. За те я його люблю, бо ми жінки любимо володаря, а не раба.

Мій новий коханок три рази поганіщий і дурніщий як Ви, але він — це Сила, Міць, Гордість, а не безсилля, таке як Ви....

Як щоб Ви могли бути такими як давно... дужим міцним.,. повним віри, запалу.... як що Ви станете знов героєм, борцем за вітчину.... так як давно.... ах, тоді благаю вас: верніть до мене: я знов покохаю вас... може... бо мені жаль... за вами... Бо я так любила Вас тоді, коли я вірила, що Ви такий як морський розбишака, герой Байрона, що здібний вчинити тисячу злочинів на те, щоб вчинити одно — добро.... щоб записати своє імя в історії... і тільки таким я любила вас, бо таким повинен бути чоловік...

І не пишіть мені листів повних скарг, нарікань, докорів, прохань, — бо любови не випрошується. Скарги і нарікання чоловіка будять в жінки лиш обридження й погорду, а не любов. Я спалила всі Ваші листи, спаліть і ви мої.

Прощавайте і не згадуйте злим словом!

Джіо-Конда.

— — — — — — — — —

І слова цього листа згасили останню радість, останні надії мого життя, так як нераз наглі осінні вітри гасять останні свічі на цвинтарі в понуру ніч задушних днів, на святі мертвих.....

Що чувати в світі?

Большевики. Досі ми чули нарікання большевиків про виступи проти їхнього режиму з боку „заскорузлих контреволюціонерів“, селян-кулаків, інтеліґенції, вихованої за молоду в інших, небольшевицьких умовинах. Досі большевики не говорили нічого про протибольшевицькі виступи молоді. Навпаки, большевики чванилися, що вони молодь ідеольоґічно опанували, пересварили її основно з батьками - „контреволюціонерами“ і взагалі на молодь поставили вони свою головну ставку. Треба сказати, що на ту ставку большевики числили як на чотири тузи.—Що ставка на молодняк є доцільна і далекосягла, цего не треба нікому доказувати. Можна навіть сказати, що приєднання молоді до даного ідеольоґічного напрямку, відношення її до даного режиму, є у великій мірі пробним каменем довготревалости і внутрішної сили даного режиму. Справа молоді це для большевиків (як впрочім і для всіх політично-ідеольоґічних уґруповань), справа політичного потомства. І коли, в останних часах большевицькі ґазети заговорили про гострі і отверті виступи університетської молоді (вихованої вже під большевицькою опікою), проти большевицького режиму, а з окрема проти Сталіна, то це означає чи не найтяжчий удар, який досі зустрів большевиків. Бо можна вистріляти „старих контреволюціонерів“, можна повивозити їх на Соловки чи Сибір, можна налякати і змусити до мовчанки інтеліґентів-урядовців, можна навіть армію обставити чекістами, але не можна насилу залюбити в собі молодняка, ані не можна його вигубити. Коли сьогодня московська ґазета „Правда“ доносить про те, що у всіх школах Москви, а з окрема у всіх університетах викрито протибольшевицькі орґанізації молоді, то це означає банкротство большевицької ідеольоґії та большевицької молодняцкої ставки. Таким чином до всіх інших внутрішних фронтів в СССР, приєднався ще один фронт, звернений своїм вістрям проти большевицького режиму — фронт молоді. І колиб навіть на усіх інших фронтах большевики перемогли, то на тому останньому фронті їх жде неминуча поражка. Перші присуди смерти для московсько-царського режиму походили теж з молодняцько-студентських трибуналів.

Францїя. Вистане подати зміст статті про відношення Франції до Німеччини, поміщеної у французькому щоденнику „Ля Вольонте“, щоби унаглядфизнити, що навіть у Франції назріває думка про доцільність зміни Версальського трактату та відношення Франції до своїх недавних союзників. „Французькі політики повинні нарешті зрозуміти, — пише згадана „Ля Вольонте“ — що в політичній орієнтації зайшли поважні зміни та що публична опінія Франції є зичливо настроєна до ідеї французько-німецької співпраці. Німецькі домагання є дуже поважні і є їх богато, але колиб Німеччина згодилабся стати союзницею Франції, то Франція пішлаб Німеччині в усьому на руку. Німці, наприклад домагаються кольоній. Це домагання є цілковито узасаднене і політики світа давно вже прийшли до передсвідчення про слушність цих домагань. Справа зединення Австрії з Німеччиною булаб вирішена сама собою з тою хвилею, як Австрія приступить разом з Німеччиною до союзу з Францією. Нарешті справа польського коридора, одна з найбільш пекучих справ німецької політики мусить бути вирішена в користь Німеччини. Найбільшою несправедливістю, найбільш глупим місцем а навіть злочином являється той пункт версальського трактату, яким розшматовується німецький державний орґанізм на дві відорвані від себе частини. Данціґ і польський коридор мусять бути повернені Німеччині. Колиб Польща не хотіла цеї уступки зробити, то за це вона готова дорого заплатити“. На прикінці статті є навіть явна погроза в бік Польщі: „Коли Франції прийдеться вибирати поміж зле зрозумілим інтересом Польщі а своїми істотними інтересами, то жадний французький уряд не буде вагатись відносно цього вибору.

Паневропа. Ми вже писали про те, що французький міністер закордонних справ Бріян вислав був до всіх европейських урядів квестіонар з цілим рядом питань в справі проєкту творення Зединених Держав Европи, або коротко Паневропи. На підставі останних відомостей виходить, що цей квестіонар не зустрівся ніде з зичливим до нього відношенням. Мусоліні відповів на нього цілим рядом промов в ріжних місцевостях Італії, що зверталися якраз проти французької ідеї Паневропи, німецьке військове міністерство відповіло висилкою своєї воєнної фльоти на Середземне море, Льондон взагалі нічого не відповів, а деякі держави навіть образились питаннями вміщеними в згаданому квестіонарі. Щож це означає? Нехіть до ідеї европейського зединення держав? Це радше нехіть до опікуна цього „союза“, нехіть до Франції. Думка творення Паневропи гніздиться в бажанні Франції зберегти для себе і в своїх руках політичний провід в Европі. Для тої цілі власне мала служити „Паневропа“ — так оцінили заходи Бріяна усі европейські держави, а деякі европейські політики кепкуючи кажуть, що Франція спізнилася на добрих десять літ з творенням своєї „Паневропи“. Бо за останне десятиліття Німеччина звільнилася у великій мірі з пут версальського трактату, відзискала свою давню силу і сама думає про свою „Паневропу“. Італія знова, теж захоплена своєю думкою про відзискання ролі, яку колись відогравала моґуча римська імперія. Коли додати до того, що Москва не покинула ще своєї думки про підбій цілого світа шляхом всесвітньої революції, а Льондон зацікавлений радше в наладнанні добросусідських відносин зі Зединеними Державами півн. Америки, ніж з европейськими державами то стає очевидним, що в таких умовинах Франція не має і не могла мати жадних виглядів на закріплення провідної ролі в Европі шляхом творення Паневропи. В існучих умовах можна радше говорити про все більше загострювання спорів і соперництва поміж Парижем, Римом та Берліном, ніж про можливість орґанізовання Паневропи під патронатом Франції.

Румунія. Минулотижневі події в Румунії, що закінчилися привернenням королівських прав Карлові, приковують до себе увагу цілого світа з огляду на сам спосіб виконання державного перевороту та на наслідки його у внутрішній та закордонній політиці Румунії. Карло — найстарший син померщого короля Румунії Фердинанда, мав по смерти свойого батька одідичити румунський престол, але ще за життя батька, Карло будучи престолонаслідником поробив цілий ряд потягнень, що приспорили королівській родині чимало клопотів, а його самого примусили до зреченняся прав до престола. В 1916 році, коли румунська королівська родина враз з армією мусіла покидати край під напором німецьких військ ґен. Макензена, познайомився престолонаслідник Карло з румунською жидівкою Лямбріно і вній до безтями залюбився. Він швидко жениться зі згаданою жидівкою, проти волі родичів і тоді перший раз зрікається своїх прав до престола. Дбайливі за долю свойого сина родичі намовляють однак сина до зірвання супружих звязків з Лямбріно і женять його з грецькою княжною Оленою, з якою мав Карло сина Михайла, теперішного престолонаслідника. Та непосидючий Карло ніяк не державcя хати. Підчас виїзду до Анґлії на похорон матері анґлійського короля Юрія, знайомиться Карло з другою жидівкою Люпеску і живе з нею, покидаючи свою жінку Олену. Тоді наступає друге зречення Карла від прав до престола. В таких умовах умирає батько Карла король Фердинанд, який мимо всего хотів мати своїм наслідником найстаршого сина Карла і не хотів приняти його зречення. Але проти повороту Карла до Румунії і обняття ним престола була мати-вдова Марія, а передовсім всемогучий тоді в Румунії голова румунського уряду провідник румунських лібералів міністер Братіяну. Визначено тоді престолонаслідником малого Михайла, сина Карла і Олени, а тимчасом правління державою віддано в руки реґенційної ради. До цеї ради, завдяки інтриґам Братіяну, не увійшла Марія і це власне стало причиною скритої але завзятої боротьби поміж Марією та урядом Братіяну і реґенційною радою. Цю обставину використали тзв. царaністи (народньо-селянська партія) і повели зі свойого боку завзяту боротьбу проти лібералів та їхнього уряду. Вислід був той, що при владі опинилися царaністи творячи уряд з Др. Маню на чолі. Царaністи ніколи не крилися зі своїми симпатіями до Карла і минулотижневий поворот його до Румунії та проголошення себе королем відбулося очевидно в змові з провідниками уряду і царaністичної партії. Сам приїзд Карла відбувся дуже таємничо. Прибув він літаком з Мінхену (Німеччина) і в пятницю о год. 3 пополудні був в Кольошварі (Семигород) де на нього чекав командант летунської стації полковник Даґінтен передаючи Карлові ґенеральський однострій. З Кольошвару відлетів літаком до Букарешту, де зустрів його, на летунському майдані, голова уряду Маню в оточенню двох полків найвірніщого війська. В такому товаристві увійшов Карло до столиці. В суботу вечір відбулося засідання Камери (Народного Зібрання) на якому уневажнено попередні зречення Карла до престола і проголошено майже одноголосно (488 голосами) королем Румунії Карла II. Цей акт означає між іншими майже повний розгром румунської ліберальної партії і одночасно ще більше посилення партії царaністів. А це знова означає зменшення в Румунії впливів Франції, якої інтереси в Румунії заступали якраз ліберали, а натомість збільшення впливів Італії, з якою звязуються щораз сильніще у своїй закордонній політиці царaністи. Щож скаже на це воєнна союзниця Румунії — Польща? Може побут італійського міністра закордонних справ Ґрандійого у Варшаві, був використаний для обговорення власне цеї справи.

МІЖНАРОДНІ ПОЛІТИЧНІ ПОДІЇ.

Після побуту у Варшаві, виїхав італійський міністер закордонних справ Ґранді до Будапешту. Є теж поголоски, що в повороті до Риму виступить мін Ґранді до Відня.

* * *

Начальний директор німецько-радянського летунського синдикату Давидов, приїхав до Берліна і тут зложив заяву в большевицькому посольстві, що він до СССР більше не вертає, бо там панують неможливі політичні і господарські відносини.

* * *

В Москві засудив суд позаочно на кару смерти двох урядовців большевицької торговельної місії в Парижі, за те що не послухали наказу вертати до СССР. Засуженці називаються: Беткін і Штромберґ.

Після переведення докладної ревізії в большевицькому комісаріяті комунікації в Москві, большевицька влада звільнила 1050 урядовців зі служби за ріжні зловживання.

* * *

Польські опозиційні угруповання і партії, що належать до тзваного „Центроліву“ рішили відбути спільний конґрес, для усталення тактики боротьби з теперішним урядом.

* * *

Австрійське Народне Зібрання ухвалило закон про розброєння орґанізації „Гаймвер“.

* * *

Анґлійський уряд перед 20-ти літами доручив анґлійському ученому Сімонови простудіювати життя та відносини в Індіях, та на тій підставі зладити докладний звіт. В останних днях появилася власне праця комісії Сімона, яка викликала величезне враження в Анґлії. Деякі анґлійські ґазети кажуть, що на підставі звіту, анґлійський уряд випрацює плян орґанізації „Зединених Держав Індії“.

По всій Україні.

Північно-Західні Землі.

По цілому краю відбулися в часі Зелених свят традиційні панахиди і походи на ті могили, що ними позначений визвольний шлях Нації. Звеличування памяти поляглих Борців за Волю носило цього року особливо торжественний характер. Львів у ці дні був наш. Його вулицями проходили тисячні походи, маяли ленти українських вінків, прапорці пластових курінів й коругви безконечних процесій. Першого дня відвідали Львовяне: Янівське кладовище, Могилу Українського Невідомого Стрільця та решти членів Армії, могилу Ольги Басарабової, Крупи та Луцейка. Панахиду відправляв Преосв. епископ Будка, а о. Чемеринський виголосив проповідь підчас котрої старші пластуни „Чорноморці“ принесли з могил Укр. Січових Стрільців з Лисоні дорогоцінну землю в урні, наче привіт поляглих поляглим. Прогомоніло грімке „Слава“ юнакам, що відбули цей марш. Другого дня пішли Львовяне на Личаківське кладовище. Відправлено панахиди на Стрілецьких могилах, на гробах Адама Коцка, Івана Франка, М. Шашкевича, Ярослава Любовича і богатьох інших. Проповідь виголосив о. Гаврилюк. Молодь скрізь складає вінки, а на могилі Ярослава Любовича співають стрілецькі пісні і „Гайдамаків“.

В Перемишлі відбулися першого дня Зелених Свят панахиди на місцевому кладовищі, де численно зібране громадянство відвідало могили розстріляного на вулиці Красіньского в 1919 р. поручника Семка Шкреметка, перших жертв боїв за Перемишль в 1918 р. Козьола і Бия, ростріляних Мадярами на вулицях Перемишля в 1914 році 42 арештованих в повіті священиків та селян, інваліда УГА. Михайла Жавка, та братню могилу померших в шпиталі полонених членів УГА.

В першу неділю після Зелених Свят відбувся традиційний богато-тисячний похід на Пикуличі, де похоронено кілька тисяч полонених членів УГА, яких косила смерть в пикулицьких тифознних бараках. Похід вирушив з під перемиської катедральної церкви під проводом о. пралата Ґмитрасевича та численного духовенства, о год. 3-ій пополудні. Як тільки похід рушив, заступили йому дорогу піша і кінна поліція, а поліційні аґенти почали провіряти вінки, конфіскуючи тернові вінки і ті, що були прикрашені тризубом. Очевидно, що не обійшлося без арештовань і поранень при зударі з поліцією. Та мимо численних конфіскат в поході залишилося 128 вінків. Всю дорогу з Перемишля до Пикулич співали хори Бояна і жіночої ґімназії. Вже близько Пикулицьких Могил долучилися до походу процесії з Пикулич, Негрибки та Горховець, що їх вели о. Войтович і о. Косонога. На самій могилі відправив панахиду о. пралат Ґмитрасевич, а проповідь, глибоку по свойому змісті виголосив о. кан. Греник. Після відспівання „Боже Великий єдиний“ та Національного Гимну, похід повернув до міста залишаючи потапаючі в повені вінків дорогі могили.

Справа викупна Білої Гори біля Підлися. — Товариство ім. Маркіяна Шашкевича в Золочеві оголосило звіт зі збіркової акції на викупно Білої Гори в Підлисю, на якій стоїть памятник в честь галицького поета і письменники Маркіяна Шашкевича. Дотеперішня збіркова акція принесла 5633 зол. і 20 сотиків. За ці гроші викуплено пять і три четверті морґів гори.

Потішаючі, сумні і обурюючі речі. — За стaранням свідомого гуртка „Католицької акції“ в Потоці, пов. Бережани, відбувсь, взагаліпо раз перший в тім селі, дня 18. V. ц. р. Шевченківський концерт. Вступне слово про значіння Шевченка та його творів для Українців, виголосив о. Роман Берест, парох Бишок. Мішаний хор під управою гром. Кіндрата Михалишина відспівав гарно і старанно 8 пісень; хлопці та дівчата були вбрані в національні одяги. Віддеклямовано 4 деклямації.—Належить з жалем підкреслити, що на салі старших господарів майже не було — бо на салі був поліціянт! Цей „достойник“ хотів рівнож заборонити відспівання національного гимну, однак після рішучої постави о. Береста, „позволив“. Є гідним згадки це, що бережанське Староство, заборонило співати „Сонце заходить...“ мабуть за слова: ...О зоре, зоре, чи ти зійшла вже на Україні!..?“ Думають мабуть сердеги Поляки, що нещасні, невинні зорі не сміють світити над „кабанами“, тільки над Варшавою!..

„І за то карають!“ — Бережанське Староство поставило в стан обжалування о. Романа Береста, пароха в Бишках, за це, що на одній метриці виданій через него до Франції, місто „тернопільське воєвідство“, написав по французьки „Східна Галичина!“

Посвячення будинку гімназії Рідної Школи в Дрогобичі. — Дня 9. ц. м. відбулося в Дрогобичі величаве торжество посвячення нової української твердині. Архиєрейську Службу Божу відправив і доконав посвячення перемиський Владика Преосв

Знаменито складається, що Маруся

приготовляє на сьогодні будинь Еткера. Очікую прибуття моєї товаришки разом з дітьми, які пропадають за чеколядовим будиньом. Справді, будині Еткера люблять всі діти, а також і дорослі. **Порошки будиньові Еткера** містять у собі мінеральні соли, конечно потрібні для розвою тіла і крови.

Богато нових способів до приладжування будинів, як рівнож печення пляцків, тортів і всіляких тісточок, обнімає нова **книжка з рецептами Дра Еткера,** видання F, яку можна одержати за 40 ґрошів в значках. В книжці цій знаходяться рівнож близчі подробиці про знаменитий апарат до печення **„Чудо кухні“**, при помочі якого можна печи, смажити і варити на малій ґазовій полуміні або прімусі. В зовсім новому опрацьованю, появилося видання C **кухарської книжки Дра Еткера.** Всі пані господині а передовсім початкуючі, знайдуть в ній одиноку поміч. Численні кольорові таблиці доповняють збірку около 500 приписів варення, печення і консервовання. Цю книжку в обємі 150 сторін друку, можна набути всюди, а в случаю вичерпання — за надісланнєм 85 ґр. в значках впрост у мене.

Dr. August Oetker, Oliwa.

Йосафат, при участи численого духовенства та біля 20 тисячного здвигу народу.

На економічно-господарському орґанізаційному фронті. — З метою усистематизовання та кращого орґанізаційного схоплення руху української кредитової кооперації, скликує Центробанк і Ревізийний Союз Укр. Кооператив нараду до Львова на день 27 червня ц. р. На цю нараду зїдуться відпоручники Повітових Кредитових Кооператив з цілого краю і будуть радити над черговими завданнями повітових кредитових кооператив і над управильненням технічної праці Українських Кооперативних Банків. — Оголошені недавно білянси з дня 31. грудня 1929 р. кількох більших українських кооперативних кредитівок, дають образ сили, яку вони представляють. І так: Обороти: Покутського Союза в Коломиї виносили (в дні 31. XII. 1929) — 690.977·00, Волинського Народнього Кооперативного Банку в Тернополі — 505.542·00, Укр. Кооперат. Банку в Станиславові — 431.553·00, Кооперативи „Народний Дім“ в Дрогобичі — 481.117·00. Найбільшим оборотовим капіталом Кредитових Кооператив є сума зібраних ними ощадностевих вкладок. — В Самборі наступило зєдинення Господарсько-торговельної Спілки з Окружним Союзом Кооператив. — На Західних наших окраїнах поширено кооперативну сітку шляхом утворення в Любачеві кооперативної Складниці підпорядкованої Повітовому Союзові Кооператив в Ярославі. — Повітовий Союз Кооператив в Сокалі відчинив свою Складницю в Володимирі Волинськім. — На Рівенщині робляться заходи в справі заснования Окружної Кооперативної централі.

Пластові табори. Зацікавлення Пластом з року на рік помітно росте. Разом з тим виявилася перед Пластовою Командою конечність збільшити цього року скількість таборів. Для цеї цілі відступив Митрополит Шептицький (Добродій пласту) санаторію в Підлютому і 9 морґів ліса між Соколом і Підлютім для будови великого табору новиків. — Укр. Пластовий Сеніорат приступив цього року до зорґанізовання Пластового Курсу Табору для усіх звязкових, скавтмастрів і взагалі старших людей занятих у Пласті. Курс треватиме 10 днів в місяці серпні. Місце покищо не визначене. Мета курсу: Доповнення відомостей з ділянки пластової техніки, методики та ідеольоґії. — Обласний Пластовий Табор Юнаків на Соколі треватиме від 30. липня до 27. серпня. Число членів обмежене до 150 Пластунів. Цей табор орґанізує Третий Курінь Старших Пластунів Лісові Чорти. — Обласний Табор Пластунок на Соколі треватиме від 3. до 30. липня. Цей табор орґанізує перший курінь Старших Пластунок „Ті що греблі рвуть“. (Подано за „Пластовим Шляхом“).

Радянська Україна.

В Баришполі під Києвом дійшло до кровавих сутичок на тлі колективізації. Товпа зложена з біля 1000 жінок напала на рільну комісію, побила її членів, поломила мірниче приладя. На другий день прибув до Баришполя 4. полк піхоти для „усміренія“ бунту. Жінки і діти кинулися жовнірам до ніг, звертаючись до них словами: Виже наші братя, звільніть нас від комунізму. Серед жовнірів повстало сильне негодовання проти влади, що їх сюди вислала. Вони відмовилися стріляти, а натомість урядили мітинґ, на якому ухвалено резолюцію, щоби на майбутнє не вживали армії для боротьби зі селом. Коли це дійшло до відома, команданта военного округу, 4-ий полк розформовано.

Кінотеатр „Редута“ в Народ. Домі ул. Костюшка 3 від 16|VI.: *В пазурах Азіятів.* — Від 19. VI. *Хата з червоною ліхтарнею.*

Новинки.

Будині Дра Еткера можна давати дітям стільки кільки захотять, бо вони є дуже справні і незвичайно поживні. Притім специяльно важні є мінеральні соли, які містять в собі будині Дра Еткера, що опираються на найновіщих наукових дослідах, а так потрібні до розвою тіла і крови. Знаметі леґуміни, побуджуть апетиг навіть у дорослих, а через свої додатки з молока і цукру роблять дітей ситими та додають їм сил. Найбільшу радість можна справити дітям — коли приготовляти їм часто будині Еткера. Як відомо, будині Еткера можна дістати, завдяки великому обороту у всіх складах завсігди свіжі.

„Польніше віртшафт“ або як пропало 20 міліонів золотих. З польських ґазет довідуємося цікаві речі про відносини, які панують в державній польській адміністрації. На протязі *кількох останніх днів* заіснували такі факти: 1) Пожар мобілізаційних маґазинів в Торуні через недбайливість заряду, що наразило державну скарбницю на 12 міліонів зл. шкоди. 2) Мигні ошуканства при спроваджуванню футер до Лодзі наразили держ. скарбницю на 7 міліонів зл. шкоди. 3) Зловживання при будові державної фабрики телеґрафічних і телефонічних апаратів, довели до втрати 1. міліона зл. Невідомо яким способом зникали величезні скількости будівельного матеріялу, а між іншими аж 170 тисяч штук цегол. Найцікавіще є те, що нема тих хто протуптав тих 20 міліонів. Виновників найти не уміють, але найти дорогу по останній сотик на податки до найскромніщої селянської кишені уміють.

Історія, яких щораз більше. Бесєдовскій, Сокольніков, Крилов а в останніх днях Наумов ось сліди болота, що його заносять зі собою з СССР по світі большевицькі дипльомати, урядники ріжних торговельних місій, тощо. Михайло Наумов, був членом торговельного большевицького представництва в Парижі. Нагло дістав він наказ вертати до СССР. Видано йому службовий пашпорт, виплачено йому гроші на дорогу і Наумов сів до потягу, що їхав в напрямку Москви. Перед французько-бельґійською границею, всіли до переділу де їхав Наумов, два молоді Москалі, які ніби то їхали до Бельґії і зачали з Наумовом розмову про відносини, які панують в большевицькому представництві в Парижі, та в СССР. Наумовови душа стала втікати до пят, він зрозумів, що його слідять чекісти. Зараз за бельґійським кордоном чекісти щезли. В дорозі через Німеччину присівся до Наумова якийсь „Німець“ і знова став випитувати його про теперішню ситуацію в СССР. Наумов став ще більше хвилюватись, пригадав собі поволі, що від часу як його вислано з Москви до Парижа минуло чотири роки, а за той час він з цілого большевика зробився лише півбольшевиком, богато йому неподобалося з того, що діялося в СССР і він цього не затаював. Часто в розмовах осуджував деякі потягнення Радвлади. Він ніколи не призадумувався над цим що йому не вільно було відчиняти рота аж щойно тепер коли був в дорозі до Москви пригадав собі, що може через ті балачки, його й кличуть до Москви. Як це все пригадав, вдарив на Наумова десятий піт. Коли проїздив через німецьку границю до Польщі зауважив, що у нього в паспорті нема вїздової візи до СССР і заразже скомбінував, що це навмисно йому виставили такий паспорт, щоби могти на границі СССР причепитись до нього, мовляв, він нелеґально приїхав, закинути йому шпіонажу і без суду розстріляти. З головою повною тяжких як олово думок, заїхав до Варшави, тут висів і пішов до посольства СССР щоби дістати вїздову візу до СССР. В посольстві сказали йому, що візи непотрібно. Наумов сів до потягу, до якого одночасно з ним сіла якісь дві пані і кремезний мущина. Довгий час таємничі подорожні мовчали. Щойно близько границі зачав розмову з Наумовим кремезний мущина, даючи йому такі самі меншбільше питання як ті, що присідалися до нього у Франції та Німеччині. Чим близче границі Неумов все більше тратив рівновагу, все більший переляк його огортав. Бився з думками. Висідати чи їхати до СССР. Коли потяг зупинився на стації Біла-Підляшська, Наумов остаточно рішився вискочити з поїзду. Висідаючи в поспіхові малощо не дістався під колеса поїзду, що надїхав з протилежної сторони. Хтось його сильно штовхнув і Наумов падаючи докотився до самого порону. Поліціянт, що мав службу на двірці підійшов до Наумова і зажадав леґітимації, Наумов витягнув ножик і кілька разів поколов ним собі черево. Відвезений до шпиталю відмовив писемних зізнань, заявив лише, що хоче внести до міністерства внутрішних справ у Варшаві прохання на дозвіл півторамісячного побуту у Варшаві, щоби з відтіля пробратись дальше в західну Европу. Повідомлений про це уряд СССР зажадав від Польщі доставлення Наумова до границі СССР.

Вина і кара. На Атлянтійському океані, серед синяви моря, розкинулися Канарійські острови, залиті повінию сонця і зелені. Земний рай. На одному з тих то островів, у пристані що зветься — Пальми, доконаний зістав жахливий злочин. Невідомо близче звідкіля, приїхав до тої пристані чоловік, що займався викликуванням духів померших і звязуванням їх з живими. Для проповідування своєї віри найшов він швидко слухняних учнів, а поміж ними сина дуже знаної на острові родини. Син не лише сам захопився наукою свойого вчителя, але зробив з неї найбільш улюблене заняття для цілої згаданої родини. Що вечера приходив вчитель і разом і своїм учнем відбував в крузі усеї родини, спіритистичні сеанси. Та одного дня син захорів на тиф. Лікарі приписали ліки, але родина рішила, що спосіб лічення сина лікарями мусить бути провірений всезнаючим вчителем сина. А вчитель — запитаний про недугу сина, заявив, що для сина не має жадного ратунку і він мусить умерти. Слово вчителя було рішаюче, синови не давали ніяких ліків, лікарів більше не кликали і син помер. Після його смерти відбувалися далі в домі спіритистичні сеанси, а на одному з них, дух сина заявив вчителеві, що він находиться в пеклі, терпить страшні муки, від яких вирятувати його зможе лише хтось з родини що заразже захоче вмерти і зеднатись з небіщиком. На охотника в дорогу до брата зголосилася найстарша дочка згаданої родини. Родина і вчитель стали усмерчувати дівчину. Що дня завдавали їй тяжкі рани, ломили кости, а навіть видовбували очі. Дочка серед жахливих мук померла, але таємнича смерть двоє членів родини викликала підозріння, що й довело до вмішанняся в ту справу судових властей. І ось суд має вирішити: Чи і як карати цей злочин, божевільних на точці певної сліпої віри людей, які поповнили злочин кермуючись бажанням вирвати сина з пекла і в додатку при добровільній згоді дочки. Не диво, що земський суд не хоче карати згаданих „злочинців“. — А скількиж то подібних випадків є на світі.

Знамя часу. В Німеччині щораз менше молодих людей посвячується духовному станові, а через те не має ким обсадити всіх парохій. Деякі з них цілими роками не мають свойого сященика і лише час до часу приїздить священик зі сусідної парохії, відправити богослуження. В останніх часах Німці радять собі в той спосіб, що уставляють в церкві радіовий апарат і після молитви слухають проповіди через радійо.

„Миролюбивість“ СССР. Большевики дають докази на свою миролюбивість кажучи, що їхні діти щораз менше бавляться трубками, щаблями, крісами та вояцькими фіґурками. А Европейці вірять і думають, що причиною цього є миролюбивий дух виховання наймолодшого покоління. А тимчасом це така проста справа: Як нема що їсти то взагалі нема охоти до жадної забави, а тим більше до такої на яку треба грошей.

Купуйте цукорки та помадки

лише з української фабрики

„ФОРТУНА НОВА“

Львів, ул. Кордецького 23.

Дістати можна у всіх українських склепах і кооперативах. Замовляти через Центросоюз та Повітові Союзи Кооператив.

АПТИКА під „ЗВІЗДОЮ“

Й. МАШЕВСЬКОГО

Вл. Мр. Кароль Візель.

Надіслане.

Вступні іспити в державній українській ґімназії в Перемишлі до кляс II-VII відбудуться 25 і 26 червня, а до I кляси типу клясичного й гуманістичного 27 і 28 червня. Подання з залучниками вносити до дня 23 червня.

На „Рідну Школу“ зібрано на весіллі п. Степанії *Кочиркевич* і п. Осипа *Бобкевича* в Негрибці зл. 15·50. Жертводавцям щиро дякує. — СТАРШИНА.

ПОДЯКА.

Отсею дорогою складаємо сердечну подяку Всім Тим, котрі віддали послідну прислугу Нашому Найдорощому Батькови і Дідуневи, бл. п. Іванові Майбі, довголітному управителеви церковного хору і горожанинови міста Ярослава, першому орґанізаторови дяків і редакторови станового орґану „Дяківський Голос“. Дякуємо передовсім Впр. о. крилош. Хотинецькому за відправу заупокійного Богослуження, провід у похоронах і слова надгробної прощі; Впр. оо.: проф. Федоровичеви, о. Юрчакови — мдек. і парох. Ляшок, о. Полошиновичеви — парох. Решкової Волі, о. Ярці парох. Боратина, о. Дороцькому — парох. Маковиска, о. проф. Гаськови і о. сотр. Сивакови за ласкаву участь у Богослуженнях і похоронах. Дальше щиро дякуємо Вп. п. Кришстальському, котрий як відпоручник Т-ва „Взаїмна Поміч Дяків“ у Львові попращав Покійного іменем Товаришів. ПП. Гаврильцеви з Ришкової Волі і Блищакови з Ветлина та членом їх хорів за прегарний спів у Богослуженнях і похоронах, та усім вірним — горожанам обох передмість, які своєю громадною участю та віднесенням Покійного на своїх раменах на кладбище. засвідчили свою любов і вдячність для Нього за щиру працю, яку через 40 літ перевів нераз з пожертвуванням для піднесення краси св. обряду і співу церковного на тих окраїнах нашої Батьківщини. З окрема ще дякуємо сердечно Всч. о. Сивакови за щире серце та часті відвідини Покійного у час хороби, та уділення св. Тайн на дорогу у вічність.

Всім тим, вище згаданим, які віддали Покійному послідну прислугу — нехай Всевишний надгородить сторицею! —

Ярослав, у червни 1930.

Діти і Внуки.

СПЕЦІЯЛІСТ ВСІХ НЕДУГ ЖІНОЧИХ ТА АКУШЕР

б. лікар клініки в Берліні та Дрезні

Др. А. РАЙФ

Перемишль, Водна 2.

(ріг Ринку) Телеф. 450 (394)

Др. РОМАН НЕСТОРОВИЧ

ординує у внутрішних і жіночих недугах в Перемишлі, ул. Францішканська 37 II (площа на Брамі).

КВАРЦЕВА ЛЯМПА. ХЕМІЧНІ АНАЛІЗИ.

Просвітлювання Рентґеном.

ПІТ І НЕМИЛИЙ ЗАПАХ з РУК, НІГ і ПАХ

уоувае знаний, незаступимий. від пів віку

SUDORYN w PUDEŁKU z SITKIEM.

FABRYKA CHEM.-FARMACEUTYCZNA „AP. KOWALSKI“ WARSZAWA

Вистерігатись наслідувань подібних назв.

Коли хочеш набути порошку від болю голови з „когутиком“ „Migreno-Nervosin“, треба жадати їх в оріґінальних опакованя Ґонсецького, знаних від трийцяти літ. При закупні порошків з „когутиком“ „Migreno-Nervosin“ звертайте увагу на опаковання і відкидайте настирливо поручувані порошки на перший погляд подібні до наших.

ЖАДАЙТЕ

у всіх кооперативах

МИЛА

Кооперативної Фабрики

„ЦЕНТРОСОЮЗ“

Уживайте

ЕЛЕҐАНТ

бо се найліпша паста до обуви і своя

ЛЬВІВ, Кордецького 51.

Купуючи паперці до курення

„КАЛИНА“

з одинокої української кооперативної фабрики **„Будучність“ в Тернополі.**

Причиняєтеся до розросту рідного промислу і даєте заробіток українському робітництву

Видає і за редакцію відповідає Зенон Пеленський.

З друкарні Кнолера і Сина в Перемишлі.